The Lithuanian Weekly
'LIETUVA'
Published every Friday at Chicago, Ill.
Subscription in United States, Canada and Mexiko $2.00 per year.
Subscription to Foreign countries..... $3.00 per year.
Advertising rates on application.
We execute all kinds of Job and Book Printing and Translating in all modern languages.
Address all communications to
A. OLSZEWSKI, Publisher,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

Sanvaitinis Laikrasztis
'LIETUVA'
Eseina kas Pétnyčią, Chicago, Ill.
Prenumerata Suvien. Valstijose, Kanadoje ir Mexiko ant metų $2.00.
Kitose Viešpatystėse „ „ $3.00.
Prenumerata turi buti iš viršaus apmokama.
Apgarsinimų prekės gaunamos per laiką.
"Lietuva" spaudina visokias Knygas, Konstitucijas ir visokius kitus drukus. Vertimus iš kitų kalbų atlieka kuogeriausiai.
Visuose reikaluose adresuokite taip:
A. OLSZEWSKIS,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

Nr. 36 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 8 d. Rugsėjo (September.) 1905 m. Metas XI

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

Karė Maskolijos su Japonija pasibaigė.

Pereitame „Lietuvos" numeryje trumpai paminėjome, kad Japonijos ir Maskolijos delegatai Portsmouthe susitaikė, karė — viena iš didžiausiųjų šios gadynės karių — pasibaigė. Kaip jau buvome pirmiau rašę, svarbiausiais nesusitaikymo punktais buvo Japonijos reikalavimai nuo Maskolijos karės pragaiščių atlyginimo ir Sachalino salos. Tas ir tęsė tarybas teip, jog rodėsi, kad jos jau nestengs prie galo prieiti; kad prisiųsti ant tarybų abiejų pusių delegatai išvažinės namo nesusitaikę. Ištikro, Maskolijos delegatas Vitte buvo jau įsakęs net savo daiktus supunduoti kelionei atgal į Maskoliją, ir pašnekose su laikraščių reprezentantais išsitarė, kad vilties ant susitaikymo jis jau neturįs, Maskolija karės pragaiščių Japonijai nemokėsianti „nė kapeikos", o Japonija be to nesitaikysianti. Paskutinis delegatų posėdis buvo atidėtas ant utarninko. Utarninke po pietų susirinko delegatai ant paskutinio posėdžio, butas, kuriame buvo laikomos tarybos, buvo apsiaustas žmonių miniomis, daugiausiai laikraščių korespondentų, politikierių. Visi laukė, koki bus tojo posėdžio rezultatai. Ir štai, apie trečią valandą po pietų, delegatai apreiškė, kad abi pusi susitaikė ir kad karė, tokiu budu, yra jau pabaigta. Susitaikymas įvyko ant tokių sanlygų, kokių niekas nesitikėjo, kokių, tur but, nesitikėjo nė pati Maskolija. Vittės besigyrimai, kad Maskolija nemokėsianti Japonijai nė kapeikos karės pragaiščių atlyginimui, teip ir išsipildė: Japonija, matomai, trokšdama užbaigimo karės, kuri tiek žmonių aukų ir pragaiščių reikalauja, pagalios atsisakė nuo reikalavimo pinigiško atlyginimo, o Sachalino salą sutiko pasidalinti pusiau. Visos gi sanlygos, ant kokių įvyko santaika, suglaudime yra sekančios:

Korėja pereina po Japonijos globa.

Mandžurija sugrįžta į Chinijos rankas. Lygiai Maskolijos, kaip ir Japonijos kariaunos turi iš Mandžurijas pasitraukti.

Japonija paima nuo Maskolijos pusiausalį Liaotung su Port Arthuru, Dalnu ir salomis Blonde ir Elliott.

Maskolija atiduoda Japonijai rytų geležinkelį nuo Charbino iki Port Arthurui.

Chinų duota 1896 metuose koncesija ant geležinkelio šiaurinėje Mandžurijoje, turinčio sujungti sibiriškąjį geležinkelį su geležinkeliu Ussuri, patenka tokiai permainai, jog ant toliaus tą geležinkelį kontroliuos patįs Chinai su pagelba chiniškos kariaunos.

Japonija turi gauti gausų pinigišką atlyginimą už užlaikymą skaitlingų rusiškų karės suimtinių.

Japonijos žvėjai įgija pilną tiesą žvėjoti ir gaudyti jurių šunis maskoliškosios Siberijos pakraščiuose į šiaurius nuo Beringo užtakos.

Japonija paima pusę Sachalino salos, pietinę jos dalį, šiaurinė gi dalis pasilieka Maskolijos rankose.

Ant tokių tai sanlygų ir įvyko sandara bekariaujančių pusių. Dabar pasiliko tik išdirbti atsakomos traktato popieros ir po jomis abiejų viešpatysčių vyriausybėms pasirašyti. Ar ant tokių padarytos sandaros sanlygų abi pusi yra lygiai užganėdintos, reikia abejoti. Maskolija, kurią per visą karę japonai pliekė, kuri kiekviename mušyje buvo sumušta lygiai ant sausžemio, kaip ir ant jurių ir kuriai tolesnis karės tęsimas teipjau nedaug pasisekimų lėmė, juo kad ir pačios maskoliškos kariaunos buvo nuolatinių nepasisekimų sudemoralizuotos ir nenoriai pradėjo savo netikusių vadovų klausyti, nors tą faktą maskoliai stengėsi užslėpti nuolatiniais garsinimais apie „didžiausią tvarką, paklusnumą rusiškų kareivių ir jų veržimąsi į mušį," — Maskolija, sakome, iš santaikos ant tokių sanlygų gali but užganėdinta. Bet Japonija? Ar ji lygiai užganėdinta, ar džiaugiasi tos teip kruvinos karės pasekmėmis, savo laimėjimais?

Kada po paskutinio tarybų posėdžio, taigi kada delegatai viešai apskelbė apie susitaikymą, Vitte grįžo iš tarybų buto į savo hotelį, jo veidas švietė didžiausiu pasiganėdijimu, džiaugsmu, sveikinantiems jį dėlei laimingo tarybų užbaigimo, jis su paprastu sau gyriu ir išdidumu pasakojo, kad viską ant savo pastatęs, kad Maskolija, nors ant karės lauko ir nieko nelaimėjusi, tai ji nedaug nė žudžiusi, o santaikos tarybose ji, taigi Maskolija, neperdaug žemai nusilenkusi Japonijai ir ant savo garbės nieko nenukentėjusi. Jis, Vitte, iš kalno pasakęs, kad apie pinigišką atlyginimą karės pragaiščių Japonijai negali but nė kalbos, Maskolija to nemokėsianti „nė kapeikos", teip, girdi, ir išėjo. Teisybė, Sachalino pusę Maskolija atidavusi Japonijai, bet tatai jau ne teip esą svarbu. Kuomet Vitte didžiavosi, grįžo iš tarybų buto ir Japonijos delegatai — Komura, Takahira. Ant ovacijų ir sveikinimų jie atsakinėjo rimtai, šaltai, veidai jų buvo rusti, akys nežibėjo ta šviesa, kokia švietėsi rusiškųjų delegatų akys. Ant klausimų, ar jie pilnai pakakinti tarybų pasekmėmis, Komura trumpai atsakė: „Išpildėme savo ciecoriaus valią". Taigi, matyti — karės laimėjimais, įkunytais taikos tarybose, Japonija nelabai užganėdinta, ypač turi but neužganėdinti patįs Japonijos žmonės, kurių sunųs tiek savo gyvasčių karės dievui aukavo. Jeigu tikėti laikraščių pranešimams, Japonijos žmonių neužganėdijimas pradeda apsireikšti net jau atviruose maištuose prieš savo valdžią. Gal todėl ne be pamato ir patįs Japonijos delegatai, po užbaigimui taikos tarybų, pusiau lupų išsireiškė, kad, sugryžus jiems atgal tėvynėn, jie bijosi susitikti ten su savo žmonių neužganėdijimu. Kodėl tad Japonija taikėsi ant teip menkų sau išderėjimų? Mikado sakos, jis trokštąs tolesnės karės ir tolesnių skerdynių užbaigimo varde žmogiškumo ir civilizacijos. Nemažinsime jame tų teip augštų jausmų, jo dvasios kiltumo, bet vis tik reikia manyti, kad ne vien tas palenkė Japoniją ant taikymosi. Ta maskolių vadinama „laukinė", o ištikrųjų toli jau spėjusi pralenkti pačią Maskoliją civilizacijoje, susilyginusi tame su Vakarų Europa, viešpatystė, turėjo nužvelgti daug gilesnes priežastis, stumiančias ją daryti didelius Maskolijai nusileidimus, kad tik užbaigti karę. Ji, matomai, nužvelgė visą eilę Europos viešpatysčių, visų jų vainikuotų galvų, teip sakant, suokalbį atkreiptą prieš save. Ji matė, kaip Maskolijos carą rėmė, neperdaug tame slėpdamąsis, Vokietijos keizeris, o jam, tylomis, pritarė Austrijos ciecorius ir Italijos karalius. Anglija, ta neva Japonijos bičiulė, savo politiką vedanti visados apsimaskavus, visada aprokavus, kokiu budu vien tik sau apsinaudoti lygiai iš priešių, kaip ir iš draugų, Japonijai buvo gerai pažįstama, ir ant jos ji nepasitikėjo. Francuzija, Maskolijos bendrininkė, karės laike, tiesiog, laužė terptautiškas neutrališkumo tiesas ir savo valdybų portuose šelpė Rožestvenskio laivynę. Amerikos Suvienytos Valstijos, na, teip, Suvienytos Valstijos.... bet jos, rupindamos savo pirklybos reikalais ir bijodamos užlikimą ateityje Filipinų salų, ne labai malonia akimi turėjo žiurėti ant augančių Japonijos pajiegų. Suvienytos Valstijos caro nesibijo, o sutvirtėjusi Japonija galėtų uždaryti joms duris į Azijos rinkas. Tą nuožvalgi Japonija turėjo suprasti. Taigi, kuomet Portsmouthe tęsėsi tarybos, Europos valdonai tylomis taravosi, galvojo, kokiu budu geriausiai butų gelbėti carą ir apryboti Japonijos besisiekimus, neleisti jai įgyti per daug didelę galią. Pinigiškai Maskolija stovi gana sunkiose sanlygose, bet karė pastatė ir Japoniją į nelengvą tame atžvilgyje padėjimą. Apart trijų ar keturių teip vadinamų naminių paskolų, Japonijai prisiėjo teipjau skolintis ne maža nuo užrubežinių viešpatysčių bankierių, kaip antai: Suvienytose Valstijose, Anglijoje ir k.. Tas skolas reikės išmokėti, todėl tarybose Japonija reikalavo nuo Maskolijos pinigiško karės pragaiščių atlyginimo. Iš syk buvo reikalauta bene tukstančio milijonų doliarų, bet paskui nuleido ant aštuonių šimtų tukstančių doliarų. Tuos pinigus, žinoma, Japonija butų sunaudojusi ant apmokėjimo savo skolų ir, be abejonės, ant da geresnio savo pajiegų sudrutinimo. Bet tas nebuvo Europos viešpatystėms, kaip ir Suvienytoms Valstijoms, pageidaujama, kadangi tokiu budu Japonija, pasiliuosavus iš savo kreditorių tinklų, galėtų perdaug savo kariškose pajiegose sudrutėti ir, galiaus, susiėjus į artesnį ryšį su savo giminaičiais chinais, lengvai galėtų prašalinti iš Azijos rinkų daugiausiai įkirius europiečius, kaip ir Suvienytas Valstijas. O toliaus, kas gali tvirtinti, kad susijungę japonai su chinais neužsigeistų net visai atimti kolionijas nuo tų viešpatysčių, kurios tokias sau Azijoje įsisteigė. Anglijai teipjau prisieitų drebėti už savo valdybas Induose.

Maskolija tą numanė, žinojo, kad už jos nugaros stovi kuone visa Europa ir Suvienytos Valstijos, todėl tarybose Vitte teip drąsiai ir pasakė, kad pinigiško karės pragaiščių atlyginimo Maskolija nemokėsianti nė kapeikos. Bet tą suprato ir Japonija, todėl, po ilgų tarybų ir besiderėjimų, pagalios atsisakė nuo reikalavimų pinigiško atlyginimo ir susitaikė. Ką galėjo išderėti ir ką Maskolija sutiko jai duoti, paėmė, suprasdama, kad karę tęsiant toliaus, nors ji ir toliaus pliektų Maskoliją, kaip pliekė, bet vis tik sykį turėtų prisieiti prie galo, prie darymo taikos tarybų, kuriose vargiai bau jai kas daugiau duotų negu dabar duodama, o tuo tarpu tik labiau save suvargintų, labiau prasiskolintų. Ir teip įvyko susitaikymas.

Isz Lietuvos.

Iš Vilniaus.

Balandyje sekančių 1906 metų sukaks lygiai keturi šimtai metų nuo įsteigimo Vilniaus katalikiškos filijalinės šv. Jurgio bažnyčios. Pastatydino ją 1506 metuose vaivada kunigaikštis Mikalo jus Radvila.

Iš valdžios gėrymų sandėlio Vilniuje išleista į visokias privatiškas gėrymų pardavyklas, pardavinėjimui vien Vilniaus mieste, 1903 metuose viso 27529 viedrus gėrymų, 1904 m. 32492 viedru ir pirmame pusmetyje šių metų 15989 viedrus. Iš to matome, kad daugis sunaudojamų gėrymų Vilniuje kas metas didinasi.

Peterburgo-Varšavos geležinkelio valdyba nutarė įsteigti Vilniuje ir Baltstogėje specijališkus aukcijonų ruimus išpardavinėjimui neatimtų nuo geležinkelio sankrovų tavorų.

R-katalikiškos konsistorijos raštinyčiose sustraikavo raštininkai ir kiti pritarnautojai, reikalaudami padidinimo mokesties, kadangi už gaunamus iki šiol nuo 5 iki 12 rublių ant mėnesio algos, negalima pragyventi. Konsistorijos valdyba kreipėsi į R.-k. Dvasiškąją Kolegiją su prašymu, ar nebutų galima bent kiek konsistorijos darbininkų algas padidinti, ant ko gavo nuo kolegijos atsakymą, kad, ištikrųjų, jįjė pripažįstanti neužtektinumą algų prasimaitinimui konsistorijos darbininkų, bet kadangi tų reikalų prižiurėjimas ir apsvarstymas užimsiąs ilgesnį laiką, tad, tuom tarpu, ji patarianti sumažinti konsistorijos raštinyčiose dirbančių darbininkų skaičių, o iš sutaupotų tuomi pinigų, mokėti didesnes algas likusiems raštininkams.

Vyriausias statistikos komitetas įsakė vietiniam komitetui pranešti smulkias žinias apie Vilniaus gubernijos žemininkus. Statistikos komitetui reikalinga žinoti, kiek turi žemės: 1) dvarponiai, 2) bažnyčios, vienuolynai ir panašios joms įstaigos, 3) kiek iždo ir „dovanotos" žemės, 4) kiek turi žemės ukininkai, 5) ar turi žemės gyvenusieji gubernijoje svetimų šalių pavaldiniai. Komitetas patėmija, kad, jeigu minėtų žinių nebutų iždo rume, tai jos galima butų surinkti per policijos valdybas.

Visos tos žinios turi buti pristatytos ligi 1906 m. sausio 14 dienos.

Pastaruoju laiku labai pabrango duona: stambios duonos svaras — 3 k.; baltos — 3½ k.. Apskritai mieste jaučiamas didelis duonos trukumas.

Sulig vyriausios krasų ir telegrafų valdybos įsakymo, Lenkų žemės gubernijose galima liuosai siųsti lenkiškus telegramus.

Tas valdybos aplinkraštis palietė ir Vilniaus apskritį, t. y. ir Suvalkų guberniją, kur neužilgo ketina leisti siuntinėti ir lenkiškus telegramus. Reiktų tada, kad Lietuvoje leistų lietuviškus telegramus.

Rugpiučio 17 d. visose Vilniaus spaustuvėse darbininkai buvo pametę darbą ir dėlto visi Vilniaus dienraščiai visai nepasirodė. „Vilniaus Žinių" tiktai pusė numerio teišėjo.

Vilniaus Savitarpinio Šelpimo Draugija nutarė išduoti 300 rb. metinės pašelpos tokiam lietuviui mokytojui, kurs išsirupins atverti Vilniuje mokyklą pradedamąją su išguldymu lietuviškos kalbos. Šv. Mikalojaus bažnyčios klebonas žada duoti tai mokyklai gana didelį kambarį. Šeip mokytojas privalo viską taisytis iš savęs; tiktai už nepasiturinčių tėvų kudikius Draugija teippat ketina pati mokėti mokytojui, kiek bus sutarta.

Rengia išleisti Lietuvos Žemlapį.

„Vilniaus Žinios" paduoda, jog yra rengiama išleist didelį ir tikrai gerai padarytą Lietuvos žemėlapį. Žemėlapis apims ir Latvius. Tam žemėlapiui išleisti yra susitelkusi tam tikra kuopa iš dešimties žmogystų. Žemėlapį spaudins geriausioje tos rųšies užsienio įstaigoje.

Kunigai lenkintojai.

„Vilniaus Žinių" korespondentas Vidniškiuose, Vilniaus gub., rašo: Videniškių parapija yra grynai lietuviška, o pamaldos ir pamokslai atliekami tiktai lenkiškai. Matyti gana gerai, kad Vilniaus vyskupystėje nuo amžių viešpatauja sulenkinimo sistema: lenkus kunigus kelia į lietuviškas parapijas, o lietuvius į sulenkintas ir baltrusiškas.

Pirma čia buvo kunigai: Markevyčius, Rutkauskas ir Stasiunas, kurie skelbė Dievo žodį lietuviškai. Bet jau 32 metai sukako nuo to laiko, kaip čia atėjo dabartinis klebonas kunigas Alfonsas Grybauskas. Tasai kunigas yra gimęs Balninkų parapijoje, Kauno gub., o užaugęs, kaipo vargoninko sunus, Meišogaloje. Čia atvykęs jau 32 metai, kaip sako tik lenkiškus pamokslus, o giesmes vien tik lenkiškai tegieda. Po lenkiško pamokslo žmonės išėję iš bažnyčios klausinėja viens kitą, ką kunigas sakė, o nesuprazdami, visaip tą pamokslą išguldo. Žmonėms pareikalavus lietuviškų pamokslų, kunigas atsakė: Jei jus, chamai, nebenorite klausyti pamokslo civilizuotoje lenkiškoje kalboje, tai eikite laukan iš bažnyčios!

Žmonės vengia išpažinties eiti pas savo lenkininką kleboną ir turi purvą bristi kelias mylias ne tik į kitas artimas bažnyčias, bet da gi į Žemaičių vyskupystę, į Želvius, kur lietuviai kunigai. Dėlto kun. Grybauskiui labai retai te-atsitinka klausyti išpažinties.

Bažnyčia labai apleista. Viduryje aslos išgriuvusios plytos: reikia saugotis, kad nepakluptum. Iš lauko gzimsai ir laistas krinta drauge su plytomis.

Šičia, sekdami žemaičių vyskupystės pavyzdį, žmonės namie mokinasi skaityti. Tik ketvirta arba penkta dalis skaityti nemoka. Aš paklausiau, kodėl čia visi dar nepramokoi? Man atsakė: „Parapija lietuviška, o kunigas lenkas mus trukdo!" Sako, kad per pamokslus kunigas Grybauskas keikia lietuviškus laikraščius ir knygas, kad žmonės nepirktų ir neskaitytų.

Kaip kada koks svetys kunigas lietuvis atvažiuoja, tai žmonės verkdami prašo, kad pasakytų jiems lietuviškai pamokslą.

Porą kartų parapijonys skundėsi ant kunigo Grybausko vyskupui. Vyskupas jį pavadinęs paklausė, ar jis moka lietuviškai. Atsakė, mokąs, tuo ir pasibaigė. Teisybė, jis lietuviškai moka, bet parapijonys lietuviškos kalbos iš jo lupų niekad nėra girdėję.

Ar gi jau ne laikas pavadinti lietuvius kunigus iš gudiškų parapijų Disnos ir Vileikos pavietų, teiposgi iš Gardino gubernijos į lietuviškas parapijas, o tokius lenkuojančius į ten perkelti?

Lietuviai to laukia, bet jei ilgai nesulauksią tai sustraikuosią ir per lenkišką pamokslą išeisią visi iš bažnyčios, arba užgiedosią per pamokslą „Dievas musų gelbėtojas."

Rengia leist naują lietuvišką laikraštį.

Anot „Vilniaus Žinių" pranešimo, Dr. Basanavičius rengiasi leisti Vilniuje laikraštį, pašvęstą musų tautos tyrinėjimui; tą laikraštį ketina praminti „Lietuvių Tauta."

Iš Šiaulėnų, Šiaulių pav. Kauno gub..

Šiaulėnų parapija yra gana didelė, viršąus per 5000 parapijonų: ir, išskyrus dutris dvarininkus ir trejatą bajorų — visi lietuviai. Reikia pasakyti, musų bajorai visi turi lietuviškas pavardes ir visi gerai supranta musų kalbą. Nežiurint į tą dalyką, Šiaulėnų klebonas, kiekvieną nedėlią skaito lenkiškas evangelijas, o per devintinį klebonas įvedė lenkišką giesmių giedojimą. Galima suprasti, koks tai yra giedojimas, jeigu žmonės gaudo apgraibomis žodžius, nieko jų nesuprazdami. Nežinau, ar lenkiškose gubernijose gieda lietuviškai? Tur-but ne. Ar tai lietuvių kalba Šiaulėnų klebonas laiko už nevertą bažnyčioj giedoti? Aš bet esu girdėjęs per devyntinį ir lietuvišką giedojimą. Matyti, kitų kunigų kitokia nuomonė, ne tokia kaip musų klebono. Labai trokščiau išgirsti nuo jo paaiškinimo. Man rodos, Šiaulėnų klebonui labiau lenkų karalystės praplatinimas rupi, negu Dievo garbė. O ir kitos giesmės čia giedamos pusiau lenkiškai su visokiais „macnais", „nesmertelnais", „viečnais" ir t. t.. „V.Ž."

Iš Gruzdžių, Šiaulių pav..

Pereitą mėnesį, kaip praneša „Vil. Žin.", gruzdiečiai išsiuntė 3 prašymus į ministerių komitetą. Pirmąjį rašė susitelkusios moters, prašydamos monopoliaus panaikinimo ir paaiškindamos blogas pasekmes, kilančias iš girtuokliavimo. Antrąją — bežemiai, meldė, kad juos valdžia apdalintų žeme (kituose punktuose reikalavo to paties, ko ir visas valsčius). Trečiojoje visas valsčius 24 punktuose prašė visokių palengvinimų.

Susirinkimas dėl viso valsčiaus prašymo buvo per du kartu. Pirmą kartą susirinkus valsčiun, valsčiaus valdininkai kaszinkur atsišalino, sakydami, kad tai maištas. Per antrąjį susirinkimą buvo atvykusi viresnėji iš Šiaulių policija, o p. Nariškinas atsiuntė iš Žagarės 25 raitus dragunus, nes neprielankųs žmonės pradėjo visokius niekus ant musų kalbėti, buk tai dvarus ardysią, gubernatorius mainysią ir tt..

Bet viskas pasibaigė kuogražiausiai. Tiktai terp so diečių ir žemiečių viršininkó buvo pakilęs ginčas už padidinimą algos raštininkui ir mokytojui. Visi trys prašymai liko išsiųsti per žemiečių viršininką.

Pas mus platinasi karbunkulas. Jau daug išgaišo arklių ir karvių. Buvo atsitikimų ir su žmonėmis. Kaip kuriems pagailo odos, ėmė lupti, užsikrėtė ir mažne staiga mirė.

Kiti drąsuoliai lupa odas sodybose, velka dvesenas per pievas ir dar ne labai giliai užkasa. Tokiu budu užkrečia muses ir uodus, geriančius ligotų gyvulių kraują; užkrečia ir žolę, paskui kitiems gyvuliams tik pauostyt užtenka. Odas skubiai veža pas odininkus į Šiaulius, tarydami, jog raugas panaikina užsikrėtimą. Policija gal apie tą ir nežino, nes ji dabar turi daug kitokių darbų.

Kareivių mobilizacija.

Rugpiučio 28 d., caro įsakymu likosi pagarsinta mobilizacija kareivių dvylikoje konskripcijinių paviečių, kurie apima teipjau ir Lietuvos gubernijas: Vilniaus, Kauno ir Gardino. Įsakyme pasakyta, kad mobilizuojami kareiviai busią išsiųsti Azijon sudrutinimui Maskolijos armijos Mandžurijoje. Gal but, kad tą mobilizaciją caras apskelbė vien pagrasinimui Japonijos, kad priversti ją greičiau taikytis ir atsisakyti nuo savo statomų santaikos tarybose reikalavimų, teip Maskolijai nemalonių. Kaip ten ne butų, tarybos jau užbaigtos, bekariaujančios pusės, ant galo, susitaikė, todėl, gal but, kad ir pradėta mobilizacija bus vėl atšaukta.

Iš Griškabudžio, Naumiesčio pav..

Šiomis dienomis keletas ypatų, kurioms rupi lietuvių tautos apšvietimas, sumanė įsteigti Griškabudyje „žemesnę ukišką mokyklą su 3-mečiu kursu." Įstoti į tą mokyklą galės kiekvienas baigusis pradedamąją mokyklą. Sumanymas neilgai pasiliko sumanymu, nes tuojau vietinis klebonas kanoninkas kun. Juozapas Marma prižadėjo duoti dovanai busiančiai mokyklai 2½ valako (75 margus) žemės su reikalingomis triobomis. Nenorėdamos pasilikti užpakalyje, ir kitos ypatos pažadėjo duoti pradžiai po 100 ir po 50 rubl.. Kada surinks atsakančią mokyklos išlaikymui pinigų sumą, tuojaus prašys vyriausybės leisti jiems įsteigti mokyklą.

Iš Prusų Lietuvos.

Garsų Prusų Lietuvoje ricierių dvarą Walenthal nupirko dabar baronas Juozas Speck von Sternburg, jaunesnysis brolis Vokietijos pasiuntinio Suvienytose Valstijose. Nupirkęs tą dvarą Sternburg tuojaus padovanojo vokiečių ciecoriui Vilhelmui, todėl mena, kad Walenthalio tikruoju pirkėju ir yra pats ciecorius, o baronas Sternburg patarnavęs jam tame tik kaipo agentas.

Iš Škotijos.

6 ir 7 d. rugpiučio, tai paminėtinos dienos lietuvių gyvenime šios apielinkės. 6 d. rugpiučio lietuvių šv. Kazimiero parapijos klebonas kn. J. Čuberkis atsisveikino su parapijonais ir tam tikslui Mossende, airių bažnyčioj, atlaikė lietuviams mišparą ir pasakė pamokslą.

7 d. rugpiučio „Lietuvių Teatrališka Draugystė", kaip kun. Čuberkis per pamokslą paaiškino, tam tikslui parengė lietuvių vakarą, ant kurio vaidino komediją iš lietuvių gyvenimo „Amerika Pirtyje."

Ir vienas ir antras dalykas svarbus yra musų gyvenime Škotijoj, todėl ir stengiuos juos plačiau paduoti.

Iš kalno buvo pagarsinta parapijos komiteto išleistuose pašaukimuose, jog išvažiuojant kun. Čuberkiui, 6 d. rugpiučio, 12 val. dienoj bus laikyta suma ir kita dievmaldystė lietuviams, airių bažnyčioj, Mossende.

Diena buvo graži. Bažnyčia lužtinai pilna prisirinko lietuvių. Atlaikė kun. Čuberkis sumą, užlipo sakyti pamokslą. Ir, iš-ties, pasakė pamokslą niekur nieko nekliudydams, tik gerokai įgraudino savo žodžiais. Štai maž-daug kun. Čuberkio žodžiai: „Aš, kaipo piemuo dvasiškas, besirupindamas jumis, nors ir ne per ilgą laiką, padėjau visą savo sylą spaviedodams ir išrišdams jųs nusidėjimus, siunčiau pas Dievą, o dabar mano sveikata daugiau nevalioja (geriau but kun. Čuberkis pasakęs: dabar mano kišenius jau nebvalioja rinkti nuo jųs šilingus, nes kun. Čuberkiui apsiėjo kožnas mėnuo mažiausiai į 20 svarų = 400 šil. algos ir pilnas užlaikymas, be kitų įėjimų. Važinėdamas į Glasgovą ir aplinkines bažnyčias, ėmė teippat po 1 svarą), ir todėl palieku puščioje jus, savo avis, terp kurių randasi jau ir vilkų;" ir, nors jis čia daugiau nebusęs, bet melsis už likusias savo avis, idant nepaklystų.

Nusidirbę, nuvargę, o net nualę žmoneliai, verkė gailiai, net pilnu balsu. O kaip gi ir neverkti? Vis-gi, atsiskyrus nuo savo gimtinio krašto, gana sunkios ir nepriprastos gyvenimo sąlygos, vargai, kuriuos gimdo daugiausiai nesusipratimas, tamsumas ir girtuoklystė, kuri čia plačiai išsiplėtusi, vis-gi kožną sugraudina, kožną apima neramumas, o ypač da ir kunigas, palikdamas avis puščioj, išvažiuoja.

As maniau sau: bent ant pabaigos nė vienų nekliudo; palieka, tai palieka puščioj... Bet kur tau, ne teip tai buvo. Po mišparo, laikyto „su įstatymu", vėl įsilipo sakyklon, persergėjo, kad pirma, pamokslą besakydams, pamiršęs kaip kuriuos daiktus. Apsakė, visu-pirmu, kad panedėlio (7 d. rugpiučio) vakare busiąs lietuviškas teatras Bellshill'yj, parengtas tikslui jo išvažiavimo, idant nepalikti kunigą melagiu (nes

mat buvo seniau pažadėjęs per pamokslą ir pavienėms ypatoms parengt teatrą), paraginė idant visi ateitų ir nesigailėtų kas šilingo, kas dviejų, o čia galėsią gražiai terp saviškių praleist ramiai vakarą.

Užbaigus tą, pradėjo tikrąjį pamokslą. Pradėjo tokius perkunus laidyt, kad net baugu pasidarė. ,,Atsirado, girdi, kaip jau pirma sakiau, jųs tarpe visokių vilkų, griautojų bažnyčios, bedievių-socijalistų. Saugokitės jų didžiaus kaip pikčiausios ligos, nes jie visi ėsą didžiausi paleistuviai-bedieviai. Nekalbėkit su jais, neklausykit jų kalbų, neskaitykit jų knygų, nors jie duotų jums tas dovanai; sakau jums: neskaitykit „Vienybės Lietuvninkų", „Lietuvos" ir tų socijalistų „Balso", socijalistų-demokratų „Balso" (turbut kunigėlis iš karščio užmiršo tikrąjį vardą, arba gal mažiau prisiėjo matyti) ir kitas visas knygas, nes tie raštai esą išleidžiami bedievių, šliuptarnių, ir geri žmonės jų skaityt negali. Visi tie raštai, girdi, prakeikti per šv. tėvą-popiežių ir kas juos skaito, tas „griešyja smertelnai" iš ko reikia spaviedotis; o kartais nė kunigas už tokių raštų skaitymą negali duoti išrišimo. Norintiejie skaityti, girdi, galit sau pasirupint dvasiškų raštų, galit skaityti „Žvaigždę" ir da „Kataliką". — Galų gale pagyrė ir vietinį laikraštį „Laiką" ir patvirtino, buk tasai stovįs po dvasiška priežiura, todėl jį galima teip-gi skaityti.

Antras dalykas, tai parengimas „Lietuvių Teatrališkos draugystės" teatro, tikslui išleidimo kunigo.

Pirm teatro buvo rodomos kokio ten Grudžejausko iš Glasgow magijos paslaptys. Kokį tikslą turėjo tie magiški parodymai, nežinau, o patį parodymą galima tikrai pavadinti magišku. Tokių parodymų galima gana prisižiurėti valkijozų parodymuose, nereikia eit nė ant lietuviško teatro ir da mokėti 2 šil. įžangos. Apart iškraipytos angliškos kalbos ir visokio lankstymosi, nieko nebuvo daugiau matoma, o to viso galima užgirsti ir pas vietinį girtą lietuvį. Suvalgymas peilio, buvo aiškiai matomas, kaip magikas įsileido jį į rankovę, o jei kuris to nematė, tai magikas pats paaiškino savo žodžiais: „gal mislijat, kad aš į rankovę įsikišau." Paliudijo tai, jog magikas, besikemšant į burną popierį, į kurį buvo įvyniotas peilis, per neatsargumą rankoje sudribo. Valgymas anglio ir ugnies, buvo pasibaisėtini.

Po magijos parodymo, prasidėjo teatras. Pirma veikmė sekėsi nieko sau. Gyvumo nebuvo, bet aktoriai nesimaišė nė kalboj, nė veikmėj. Vien darkė pasirodymas kokiuose ten draiskaluose persirėdžiusio magiko iš uždangos ir per daug raudonai nudažyti aktorių veidai.

Antroje veikmėje aktoriams jau nesisekė. Triko kalboje ir parodyme nieko nebuvo paveikslingo. Bekampis tik, rodos, ar nebuvo užmigęs ant pečiaus, nes salėje buvo aiškiai girdimas 3 ar 4 sykius balsas režišieriaus: ,,Bekampi, lipk nuo pečiaus!"

Ant minėto teatro vis-gi buvo susirinkę į 100 ypatų; buvo keletas škotų ir škočių.

Iš savo pusės, aš patarčiau, jeigu tik teip ką nuveikti, tai geresniai jau visai nieko. Nes tokiu parodymu mes saviškių nepakelsime, o svetimtaučių akyse, juo žemiaus nupulsime.

J. G. iš N.

Redakcijos atsakymai.

VOKIEČIUI. Korespondenciųjų, po kuriomis rašytojai nepadeda savo tikro vardo, pravardės ir adreso, laikraščiai negali sunaudoti. Redakcijos turi žinoti, kas korespondenciją rašo. Vieno pseudonimo neužtenka.

Isz Amerikos.

Pleszikų nelaisveje.

CLEVALAND, O. Čianykštis lenkų šv. Stanislovo parapijos kunigas Rosinski buvo telefonu pašauktas neva pas ligonį po nr. 389 Cedar ave. Atėjus jam į pašauktą vietą, tuojau du vyriškiai ir viena moteriškė — visi lenkai — suėmė jį, apkulė, atėmė pinigus ir kitus vertesnius daigtus ir galiaus privertė kunigą parašyti jiems du bankčėkiu ant sumos tukstančio doliarių ir du vekseliu ant tokios jau sumos. Suimtąjį laikė pas save visą parą, kol parašytiejie čėkiai ne tapo bankose išmainyti. Plėšikai vienok likos areštuoti, pinigus teipjau pasisekė kunigui atgauti.

Lynczo sudas.

NEWBERN, N. H. Susirinkusi prieš paviečio kalėjimą, miestelyje Grosen, gauja maskuotų žmonių, privertė kalėjimo užveizdėtoją, atiduoti jiems raktus, po ko įšiveržė kalėjiman, išvilko iš ten juodveidį Johną Moore ir tuojau ant ulyčios žibintuvo pakorė. Moore buvo į kalėjimą patekęs ir laukė sudo nusprendimo už užmušimą pirklio George Eubanko pačios.

Skundžia bitis už vagyste.

NEW YORK. Vienas čianykščių cukrinių fabrikantų pasiskundė sveikatos užveizdai ir policijai, kad į dirbtuvę atlekia tukstančių tukstančiai bičių ir vagia saldumynus. Mat netoli dirbtuvės gyvena vienas bičių laikytojas, turįs 28 bičių kelmus, iš čia jos atlėkdamos ir vagia. Kas blogiau, kad dėl bičių įgylimų nė darbininkai negali dirbti.

Baisus pleszikų darbas.

SEATTLE, WASH. Kokie tai plėšikai užpuolė ant esančios prie Kerrystown gelžkelio stacijos karčiamos, nužudė jos savininkus, P. Rossą ir jo moterį, apiplėše namus ir pabėgo. Prie to, kad užslėpti savo piktadarystę, plėšikai karčiamą padegė, užmuštųjų lavonus rado labai apdegusius. Iki šiol plėšikų nepasisekė surasti.

Mirtis aplanke abudu ant syk.

NEW YORK. Prie Coney Island prigėre bankierio Johnsono moteris, atsilankiusi iš Little Rock, Arkansas valst., į New Yorką. Kada prigėrusios lavoną nugabenta į jos draugės namus, umai ateina iš Little Rock telegramas, pranešąs, kad ten bankierius Johnson pasimiręs. Taigi mat mirtis toje pat valandoje aplankė moterį ir jos už 1000 mylių gyvenantį vyrą.

Nuskendo laivas.

Amerikoniškas pirkliškas laivas ,,Peconic", ištikus smarkiai audrai, nuskendo netoli Floridos krantų. Iš buvusių ant laivo 22 jurininkų pražuvo beveik visi, išsigelbėjo tik du. Laivas vežė anglis ir Philadelphijos į New Orleans.

Lincolno gimtines likimas.

Kentucky valstijoj likos ant licitacijos parduota farma, kurioje buvo gimęs didis Amerikos vyras, išliuosuotojas juodųjų vergų, Abraomos Lincoln. Parduota tą Lincolno gimtinę už menką sumą 3600 doliarių, nupirko gi ją New Yorko bankierius Collier.

Kam pinigai nebrangu.

MILWAUKEE, WIS. Čianykščio National Banko vicepreziedentas, William Allis, į dvi dieni pralošė kortomis 41 tukstantį doliarių. Pagailo vienok jam tų teip slidžiai nuėjusių pinigų, todėl norėdamas juos atgauti, suskundė savo sėbrus policijai. Policija visus kozyrninkus areštavo.

Piniguocziu apvoge.

STAMFORD, CONN. Iš piniguočiaus Pauliaus Bonker vasarinio palociaus Nirvana-on-the-Sound, vieną naktį nežinia kokiu tai budu prapuolė didelė ir sunki piniginė šėpa. Šėpoje buvo padėta 150 doliarių pinigais ir per 20 tukstančių doliarių vertės yvairių brangių gražnų. Kaip vagiliai teip nepatėmytai galėjo tą vagystę išpildyti, iki šiol detektivai negali susekti.

Naujas Hoch.

NEW YORK. Čia likos suareštuotas tulas George Witzhoff, apkaltintas už tokius jau darbus, kaip ir pagarsėjęs Chicagos Hoch, butent už vedimą daug moterių ir paskui nuodijimo ir užmušinėjimo jų, idant po to paimti už jas iš gyvybės apsaugojamų kompanijų pinigus, kaip ir jų pasogas. Sako, kad Witzhoff buvęs vadovų tokių jau kaip jis 27 žmogžudžių, kurie savo biauriam tikslui išgalabiję jau apie 500 merginų. Witzhoff pagal profesiją yra dentistas.

Nupuole 1200 pedu.

Prie miestelio Cahoikia, Ill., Red House parke buvo rodytas publikai lekiojimas balionu. Kada balionas išsikėlė į augštį, eronautas iššoko iš baliono laivelio kad nusileisti žemyn su pagelba tam tikro skėčio, prie kurio buvo pritaisyta trapecija gimnastikui Williamsui rodyti savo akrobatiškus miklumus nusileidžiant žemyn, bet Williams, iššokdamas iš baliono laivelio, nepataikė nusitverti už trapecijos ir nuo 1200 pėdų augščio nupuolė žemyn. Suprantama, užsimušė ant vietos. Jo draugas gi laimingai nusileido.

Gazu expliozija.

SUGAR NOTCH, PA. Du darbininku, lenku, nuėjo į senas, jau apleistas anglių kastynes ir vienas iš jų, Piotrovski, norėjo užsirukyti pypkę. Įbraukus briežiuką, umai ekspliodavo susirinkusiejie gazai ir Piotrovski likos į šmotus sudraskytas. Jo draugas buvo toliau atsilikęs, todėl ekspliozija jo nesiekė ir jis išliko gyvas.

Nelaimes ant geležinkeliu.

Ties Logansport susimušė pasažierinis trukis su tavoriniu. Pečkurys Eversole likos užmuštas, o mašinistasGrady sunkiai sužeistas. Iš pasažierių tik keletas radosi lengvai aptrankytų.

Isz darbo lauko.

¶ Suvienytų kalnakasių organizacijos prezidentas John Mitchell važinėja dabar po Pennsylvaniją ir organizuoja kalnakasius. Rengiasi mat neužilgo įvykinti anglių kastynių darbininkų štraiką ant iškovojimo aštuonių valandų darbo dienos. Mat ateinančių metų kovo mėnesyje pasibaigia terminas kontrakto, padaryto kalnakasių su kastynių valdytojais, todėl dabar darbininkų organizacijos prezidentas ir stengiasi juo dručiausiai suorganizuoti kalnakasius ir prirengti juos į naują kovą už išreikalavimą geresnių darbo sanlygų, geresnės mokesties ir trumpesnės darbo dienos. Mitchelio agitacija išduoda vaisių, kalnakasiai skubiai organizuojasi, iki šiam laikui organizacija skaito jau per 150 tukstančių sąnarių. Prezidentas Mitchell apreiškė, kad organizacijos kasoje yra jau du milijonu doliarių štraiko reikalams, ir tikisi, kad iki ateinančio kovo mėnesio susirinks tam tikslui per tris milijonus doliarių.

¶ Chicagoje tęsiasi spaustuvių darbininkų štraikas. Prie pirmiau jau sustraikavusių firmų darbininkų prisidėjo da spaustuvių darbininkai firmų Rogers & Smith Co. Rogers & Co. ir Hall Printing Co. Štraikieriai apstatė pikietas apie štraiko apimtas spaustuves, idant neįleisti į jas štraiko laužytojų.

¶ Lapkrityjė šių metų žada atsibuti Chicagoje suvažiavimas visų minkštųjų anglių kastynių savininkų apšnekėjimui ir nutarimui, ką daryti ir kaip veikti, idant atsispirti prieš kalnakasių reikalavimus.

¶ NEW BADEN, ILL. Čianykščiai angliakasiai štraikuoja, nežinia, kada jų štraikas pasibaigs. Daug darbininkų kraustosi į kitas vietas darbo ir uždarbio ieškotis.

ISZ Lietuviszku diryu.

Iš East St. Louis, Ill.

Gyvena čia apie 80 lietuvių šeimynų ir per 500 pavienių. Tautiškas čianykščių lietuvių susipratimas, doriškumas ir apšvietimas kaip nesiplatino, teip ir dabar menkai platinasi, tokių aptemusių lietuvių tur but niekur Suvienytose Valstijose nesiranda. Ne nuostebu, kadangi čia, lig ant nelaimės, geresnių, šviesesnių tautiečių neapsigyvena. Karčiamų turime daugiau, negu reikia, tose ir laiką praleidžiame, tik biski nesmagu, kad miesto majoras užsigeidė daryti mieste tvarką, pradėjo aštriai daboti, kad visi girtavimo lizdai butų nuo 12 val. nakties uždaryti, o nedėliomis ir jau nepavelija kelti tokias gužynes kaip pirma. Pirma tai rods buvo kur pasitrankyti....

Draugystės šv. Jurgio ir šv. Juozapo, nors sąnarių turi po daug, bet jos be jokių augštesnių tikslų ir tvarka tarp jų menka. Gyvuoja dar ir S. L. A. kupa, bet ta visai silpnai laikosi. Mat vietiniai lietuviai nelabai supranta tautiškus reikalus, todėl tokią draugystę laiko už nieką ir tie pats sąnariai, ką dar kuopon priguli, tokie nesugabus, nedarbštus. Mislyk tik! kada buvęs kuopos organizatoriai tikisi padidinti skaitlių sąnarių. Kun. Žilinskis su noru ketina pributi, kaip tik bus žodis duotas. Užtat paaukauti centai, kurių draugystė nori, kad butų paskirti ant revoliucijos reikalų, gal vėl ir čia pereis į kunigo rankas, kaip tatai atsitiko Brocktone, Bostone ir Lawrence ant jo užmanytos knygos geografijos. Gėda butų musų Cambridge'o lietuviams, kad jie užmirštų tokį svarbų darbą, o pristotų prie to daug jau menkesnės vertės darbelio. Gėda mums butų nė tik prieš savuosius, bet ir prieš svetimtaučius, kurie nė nepaeina iš Maskolijos, o tik vakarinę mokyklą lietuviams. Bet, lyg per prievartą surinkti, sąnariai paliovė ir ant susirinkimų ateiti ir duoklę mokėti, o bet o, žinoma, sunku kas ir nuveikti. Neseniai kn. Šlamas buvo sušaukęs kliubo sueigą, kad galutinai nutarti ir pradėti knygyną rengti, bet ant susirinkimo atvyko vos keli. Patarus aukauti po kiek pinigų ant išsirašymo knygų ir laikraščių, susirinkusiejie vos per porą doliarių sudėjo. Pradėjus rinkti knyginėką, pasirodė, kad nė vieno tinkamo nesiranda tam urėdui užimti. Teip viskas ant nieko ir nuėjo.

Kunigas Šlamas buvo besirupinąs įtaisymu parapijinės mokyklos, pasirodė, kad ir ta negali išsilaikyti, niekas į ją nesilanko. Lietuviams mat nė jų pačių, nė jų vaikų apšvietimas nerupi.

Užtatai musų broliai moka kelti savo vardą netikusiais darbais. Štai ką rašo angliškas dienraštis ,,St. Louis Post Dispatch" iš rugpiučio 29 d. š. m.: ,,Vėlai subatos vakare, prie 418 Collinsville ave., policistai Fitts ir Sullivan areštavo 12 lietuvių ir lenkų už muštynes ir netvarką. Policijos teismas nusprendė kai-kuriuos ant užmokėjimo bausmės po 50 dol.; kiti gi likos ant parankos paleisti, jų byla atsibus vėliau." — Ar tas dailu? O panašių atsitikimų daug pasitaiko.

Tikras Lietuvis.

Iš Spring Valley, Ill.

Darbai čianykščiose anglių kastynėse šiuo laiku eina vidutiniškai, dirba po 5 dienas ant sanvaitės; naujai atkeliaujantiems darbas sunku gauti.

Lietuvių gyvena čia gana didelis burelis, bet su tautiškais darbais jų gangreit visai negirdėti. Lietuviškų draugyščių turime iš viso penkias, iš kurių keturios bažnytinės, o viena tautiška ,,Lietuvos Sunų Didvyrių" draugystė. Šią paskutinę kitos draugystės, kaip ir daugumas prie draugyščių neprigulinčių, niekina, vadina ją šliuptarnių, bedievių draugyste ir tt. Iš to jau galime matyti, kokio supratimo čianykščiai lietuviai. Kada pereitą metą susitvėrė nauja draugystė vardo šv. Vincento, ji savo konstitucijon įdėjo paragrafą, garsinantį, kad kas nors iš šv. Vincento draugystės sąnarių prigulės į kokią nors tautišką draugystę, tas turėsiąs but umai iš Vincento draugystės prašalintas. Tas paragrafas buvo įbruktas pagal musų prabaščiaus kn. Valaičio patarimą. Rods tai privatiškas draugystės reikalas, daryti sau įstatus, kokie jai patinka, jeigu tik sąnariai ant jų pristoja, bet privedėme čia tą paragrafą vien dėl to, kad parodyti, kaip tai siaurai musų tautiečiai apryboja savo manymus, savo tikslus ir veikimus. Kaip gi gali musų tautos vežimas sparčiau pryšakin pasiirti, jeigu mes teip save apsirubežiuojame ir dagi tautiškus reikalus niekiname.

Šiais metais čianykščius musų žmones kliudė didelės nelaimės. Darbai buvo visai sumenkėję, uždarbiai sumažėję ir tik pastarame laike ką truputį pradėjo geriau darbai eiti. Dabar vėl subankrutijo čianykštis ,,Spring Valley National Bank," kuriame daugelio žmonių, o tame ir lietuvių, sunkiai kastynėse uždirbtų pinigų buvo padėta. Piniguočiai mat randa visokius budus kaip tuos vargšus darbininkus išnaudoti, apvogti. Į nusibankrutijusį banką valdžia paskyrė teip vadinamą ,,receiverį", bet kada žmonės nuėję klausinėja, ar jiems kada nors padėti pinigai bus sugrąžinti, tas urėdininkas atsako: ,,I do not know" — nežinau. Vargiai bau kada depozitoriai atgaus nors dalį savo pinigelių.

T. G.

Iš Cambridge Port, Mass.

Rugpiučio 25 d. čia atsibuvo mitingas Lietuvos Sunų draugystės. Likos nutarta ateinančiame mėnesyje laikyti susirinkimą su prakalboms, teipgi nutarta butinai parsikviesti, kaipo kalbėtoją, kunigą Žilinską. Nors yra kalbėtojų užtektinai ir be kunigo, tik mat draugystės komitetas nori įgyti garbę ir palaiminimą nuo tamsuolių, kad paliautų vadinę juos bedieviais ir draugystę bedieviška. Jei mat kunigas dalivaus, tai ir žmonės įtikės, kad jie esą geri katalikai ir jų draugystė palaiminta. Su tokiu užmanymu musų agitatoriai tikisi padidinti skaitlių sąnarių. Kun. Žilinskis su noru ketina pributi, kaip tik bus žodis duotas. Užtat paaukauti centai, kurių draugystė nori, kad butų paskirti ant revoliucijos reikalų, gal vėl ir čia pereis į kunigo rankas, kaip tatai atsitiko Brocktone, Bostone ir Lawrence ant jo užmanytos knygos geografijos. Gėda butų musų Cambridge'o lietuviams, kad jie užmirštų tokį svarbų darbą, o pristotų prie to daug jau menkesnės vertės darbelio. Gėda mums butų nė tik prieš savuosius, bet ir prieš svetimtaučius, kurie nė nepaeina iš Maskolijos, o tik deda, ir tai nemažas, aukas šelpimui sukilusių prieš Maskolijos valdžią žmonių. Dar didesnė gėda yra ir musų kunigėliui, jeigu jis išdrįsta revoliucijos reikalams surinktus pinigus imti suvartojimui ant kitokių tikslų. Geografija be abejonės reikalinga, kaip reikalingos ir visokios kitos mokslėkos knygos, bet dabartiniame laike daug svarbesnę vietą užimą Lietuvos žmonių kova su prispaudimu. Šelpimui bekovojančių surinktas aukas apversti ant daug mažesnės vertės reikalų, yra labai nedoriu, paniekinimo vertu, darbu.

A. A.

Iš Brooklyn, N. Y.

(PAKVIETIMAS).

Sus. Liet. Laisvamanių Brooklyno kuopa, ant paskutinio savo susirinkimo buvo nutarus, per vasaros karščius nelaikyti susirinkimų, o tik rugsėjo menesį pradėt, užtai dabar pirmas susirinkimas tos kuopos pripuola rugsėjo (Sept.) 3 d., nedėlioje; atsibus salėje po nr. 73 Grand st. Brooklyn, N. Y., 7 val. vakare. Po to, 8 valandą toje pačioj salėj laikys susirinkimą vietinė ,,Aušros" draugystės kuopa.

Po pietų, tą pačią dieną ir tojepat salėje, 3 val. bus susirinkimas 19 kuopos Liet. Soc. Part. Am. Užtat prigulinti į minėtas organizacijas nepamirškite butinai ateiti, o ne prigulinti galėsite prisirašyti ir varyti tautišką ir darbininkišką vežimą į prišakį.

Varde Komitetų J. Naujokas.

Iš Maryville, Ill.

Šiame kaime teipjau gyvena tulas lietuvių skaitlius, turi net dvi lietuviški karčiami. Angliškas dienraštis ,,Republic" praneša, kad čia neseniai tapusi sutverta kokia ten šv. Antano iš Paduos susišelpiamoji draugystė. Mat šventųjų ,,susaidės" dygsta visur kaip grybai po lytaus, nors jos lietuvystei jokios naudos neatgabena. Tuo tarpu suorganizuoti kokią S. L. A. kuopą, T. M. D. kuopą ar L. S. P. A. kuopą yra labai sunku. Tatai miestuose St. Louis, New Baden, Maryville, Glen Carbon, Tailorville, Green Ridge, Virden ir tt. — visur lietuvių didesnis ar mažesnis skaitlius gyvena, galima butų juose bent S.L.A. kuopeles suorganizuoti, bet mat visur truksta mums sumanesnių darbininkų, truksta susipratimo.

J. Pašalinis.

Isz visur.

‖ Pietinėje Vokietijoj, Lotaringijoje ir kituose upės Reino apskričiuose pereitą sanvaitę siautė baisios viesulos, pridirbusios žmonėms daugybę pragaišties. Smarkiausios viesulos buvoSedane ir jo apielinkėse, kur prie audros prisimaišė da kruša ledų, didumo balandžio kiaušinio. Botaniškas sodas išnaikintas, medžiai ir telegrafų stulpai visur išvartyti, daugybė trobų sugriauta ir išnešiota. Visa apielinkė tarp Charvele ir Bazeilles sunaikinta, išpustyta, kaikur net geležinkelių šėnys išdraskytos teip, kad bėgiojimai trukių turėjo apsistoti. Neapsiėjo ir be žmonių aukų, daug yra žūžmuštų ir sužeistų.

‖ Kaimiečių maištai pietinėse Maskolijos gubernijose auga smarkyn. Ant Kaukazo, Gorijos apskrityje, valsčionys grumoja mirtim dvarų savininkams, jeigu tiejie neapskelbs per laikraščius, jog paveda valsčionims savo žemes su sanlyga, kad valsčionys grąžins dvarininkams dešimtą dalį surinktų nuo laukų vaisių. Apšilankius kaimiečių miniai į kunigaikščio Muchranskio valdybą, užpuolė ant jų kazokų burys ir išskerdė apie 70 ,,maištininkų," nors žuvo ir kazokų keletas. Kunigaikštis Muchranski su vargu ištruko iš kaimiečių nagų.

‖ Iš Varšavos praneša, kad aplinkinių paviečių kaimiečiai, susiorganizavę, pasirįžo išnaikinti plėšikus, kurie paskutiniame laikes, esą, užpuldinėja didelėmis gaujomis ant kaimų, plėšia juos ir degina. Rugpiučio 26 d. Mionzowna (?) pavietyje kaimiečiai užmušę vienuoliką ir sužeidę apie penkiasdešimt plėšikų, užpuolusių ant jų čielu buriu. Tiems į pagelbą pribuvus iš Varšavos da didesnė plėšikų gauja, kurie, atsikeršydami už užmuštus savo sėbrus, pradėję deginti visus aplinkinius kaimus. Valdžia ant to žiurinti per pirštus.

‖ Kariškas teismas Peterburge nusprendė septinto kariaunos pulko oficierių, Godlevskį, ant degradavimo, išvijimo iš pulko, atėmimo visų valstiečio tiesų ir dviejų metų ir aštuonių mėnesių kalėjimo tvirtynėje. Caras tą nusprendimą patvirtino. Godlevskis buvo kaltinamas už agitaciją ir platinimą revoliucijinių raštų tarp kareivių.

Iš visų Europos miestų daugiausiai gyvena žydų Varšavoje; čia jų gyvena daugiau kaip 220000; po to seka: Budapešte 166000, Vindobonoje 149000, Londone 120000, Berlyne 88000, Paryžiuje 75000, Amsterdame 56000, Lemberge (Lvove) 43000, Stambule 40000, Bukrešte 9000, Peterburge 2800, Ryme 2500, Lisabonoje 2400, Madride 800, Atėnuose 300, Stokholme 120. Iš Amerikos miestų, žydų daugiausiai gyvena New Yorke, kadangi skaitlius čia siekia daugiau per 700 tukstančių žydų.

‖ Šveicarijoje viešiantį Amerikos gelžkelių magnatą Gouldą kliudė nelabai jam priimnus atsitikimas. Su savo moteria ir sunumi važiavo jis automobiliumi iš Lucern į Kuessnachtą ir kelyje susitiko su kaimiečio vežimu, traukiamu dviejų jaučių. Ant Gouldo reikalavimo pasukti iš kelio, kaimietis nenorėjo to padaryti ir kada Amerikos magnatas pradėjo rėkauti ir keikti, kaimietis, išsitraukęs rimba, ėmė automobilistus šventinti. Gerokai apkulęs visus tris, kaimietis nuvažiavo sau toliau.

‖ Maskolijos švietimo ministerija nutarė, ant galo, peržiurėti ir pataisyti universitetų statutus iš 1904 metų. Tų statutų, kaip žinome, nė profesoriai, nė studentai Maskolijos universitetuose nenorėjo jokiu budu pripažinti. Ant vieno susirinkimo, kuriame dalyvavo 343 profesoriai, nutarta neiti į universitetus ant lekcijų teip ilgai, pakolaik valdžios primesti jiems statutai nebus permainyti. Valdžia, mat, pasirįžo pagalios nusileisti.

‖ Neseniai likos pagarsinta statistika išleistų begyje pereitų 1904 metų knygų. Pagal tą statistiką, daugiausia knygų išleista Vokietijoje, butent 27686; Francuzijoje išleista 12261 knygų, Italijoje 9975, Anglijoje 8382, Suvienytose Valstijose 7856, Niderlandijoje 2837. Po daug mažesnį knygų skaitlių išleista kitose viešpatystėse. Visose šalyse, apskritai imant, bėgyje 1904 metų išleista viso 150-000 knygų.

‖ Ugnakalnis Vezuvius, Italijoj, pradėjo smarkiai veikti ir mesti iš savęs čielas lavos upes. Kalno viduriucse girdimas smarkus, it griausmo, dundėjimas. Teipjau ir ugnakalnis ant Stromboli salos meta iš savęs lavą. Visa sala apsidengė tirštu dumų debesiu. Arčiau prie kalno gyvenantiejie žmonės apleidžia kaimus ir išsigandę bėga į tolimesnes apygardas.

‖ Kaime Podgorodzkoje, netoli Maskvos, žandarai susekė slaptą revoliucijonierių spaustuvę, tenjau daugybę atspaudintų prokliamacijų ir kitokių revoliucijinių raštų ir keletą bombų. Visi buvusiejie toje spaustuvėje, žandarų užklupti, gynėsi šuviais iš revolverių, bet buvo įveikti, suareštuoti ir nugabenti iki teismo kalėjiman. Tuo pačiu laiku susekta kitą tokią jau spaustuvę Maskvoje.

‖ Chinų valdžia atpirko nuo Amerikos milijonieriaus Morgano ir bendrų chiniškąjį geležinkelį tarp Cantono ir Hankovo. Užmokėjo už jį 6750000 doliarių. Ta Morgano bendrija, kurion prigulėjo teipjau Belgijos karalius, atsisako nuo tiesų pravedimo tolesnės Chinuose geležinkelio linijos ilgio apie aštuonis šimtus mylių.

‖ Brukselyj, Belgijos sostapilėje, prasidėjo kongresas teip vadinamų santaikos mylėtojų ryšių. Visi svietiškiejie parlamentai prisiuntė savo delegatus. Kongreso atidengimas prasidėjo susivažiavusių delegatų išreiškimu padėkavonės prezidentui Rooseveltui už jo pasistengimus sutaikyti bekariaujančias viešpatystes, taigi Maskoliją su Japonija.

‖ Varšavoje atėjo į fabriko ,,Lilpop, Ran ir Loewenstein" direktoriaus Jankovskio namus koks tai darbininkas ir pasisakė, norįs su direktoriumi pasikalbėti. Išėjus pas jį Jankovskiui, nepažįstamasis du sykiu šovė į jį ir pabėgo, Jankovski gi, sunkiai sužeistas, po valandos numirė. Užmušėjo nesugauta.

‖ Andaluzijos provincijoje, Ispanijoje, gyventojai jau nuo kelių mėnesių kenčia badą. Nuo bado daug žmonių miršta, kadangi susidedąs iš žolių ir šaknelių maistas, kokiu gyventojai maitinasi, nestengia palaikyti gyvasties. Valdžia nesirupina apie suteikimą pašelpos baduoliams.

‖ Chinų valdžia išsiuntė tam tikrą komisiją tyrinėti Europos ir kitų šalių viešpatysčių parlamentų įstaigas ir uždaotis. Mat Chinų ciecorienė-našlė pasirįžo bėgyje 12 sekančių metų įsteigti Chinijai parlamentą. Komisija pirmiausiai keliaus į Japoniją, iš ten, per Ameriką, keliaus į Europą.

‖ Iš Odesos praneša, kad kariškas teismas nusprendęs ant sušaudymo du vaiku, vieną trylikos, kitą penkiolikos metų, už tai, kad jie, nuo namų balkono, šaudę iš revolverių į kazokus. Nuspręstiejie myriop vaikai buvę prie stulpų priraišioti ir kazokų sušaudyti!

‖ Vokiečių valdybose, pietinėj Afrikoj, įvyko kova tarp vokiečių jurininkų nuo kariško laivo Bussard ir pakėlusių maištą čiabuvių juodveidžių kareivių. Kovoje žuvo iš abiejų pusių apie šimtas žmonių, o apie penki šimtai prigėrė upėje.

‖ Varšavoje likos kariško teismo pasmerkti ant nužudymo 24 kareiviai ir 12 oficierų. Jie buvo nuspręsti ant sušaudymo, bet kada pašaukta pėstininkų pulkelį išpildyti teismo nusprendimą, visi kareiviai atsisakė į pasmerktuosius šaudyti.

‖ Varšavoje likos suareštuotas tarnavęs gubernatoriaus kanceliarijoje, policijos skyriuje, urėdininkas Kurtz. Kaltina jį už išdavimą viešpatystės. Gubernatoriaus palociuje areštuota ir daugiau ypatų, įmaišytų į tą dalyką.

‖ Apskrityje Honan, Chinuose, pulkas chiniškų kareivių, susijungęs su vietiniais gyventojais, pakėlė riaušę prieš krikščionius. Maištui gesyti Chinų valdžia pasiuntė kitus kariaunos pulkus.

‖ Japonijos kontradmirolas pranešė savo valdžioms į Tokio, kad japonų laivai subombardavę dvi sargos staciji, gulinti ant pietinio Amuro kranto. Tos stacijos buvo neseniai maskolių sudrutintos.

‖ Varšavoje, padarytoje nakties laike kratoje, ulyčioje Przejazd žandarai užtiko vienuose namuose sankrovą ginklų, šuvių ir durklų. Visi tų namų gyventojai tapo suareštuoti.

‖ Radome, Lenkijoje, mesta ir sprogusia bomba likos sužeistas policijos viršininkas Gorski ir trįs praeiviai, netikėtai čia pasitaikę. Suokalbininkai, kurių, sako, buvę du, pabėgo.

‖ BerlynoNacijonališkoji paveikslų galerija nupirko nuo vieno leipcigiečio garsų Menzelio paveikslą ,,Ballsouper", už kurį savininkui užmokėjo 160 tukstančių markių.

‖ Čiabuvių maištai vokiečių kolio nijose Afrikoje nesiliauja. Tiems maištams gesyti Vokietijos valdžia rengiasi pasiųsti Afrikon da 40 tukstančių kareivių.

‖ Caras, sako, dovanojęs bausmę užmušėjui Viborgo viršininko Kremarenkos, Prokopui. Tą mylistą Prokopui išprašęs nuo caro didkunigaikštis Vladimir.

‖ Odesoje, Maskolijoje, rugpiučio 29 d. ant francuziškojo bulvaro kas toks metė bombą, kurios ekspliozija užmušti likos du, sako, revoliucijonieriai.

‖ Ardenuose, Mense departamente (Francuzijoje), siautė didelės audros, kurios pridirbo daugybę pragaišties. Daug žmonių pražuvo.

‖ Panamoje, tarp darbininkų, dirbančių prie kasamojo kanalo darbų, apsireiškė baisi liga — azijatiška džiuma. Vienas darbininkas jau nuo tos ligos numirė.

‖ Mieste Nižni Novgorod, Maskolijoj, darbininkų štraikais pagimdytos riaušės aptilo, uždaryti fabrikai pradeda viens po kito pradėti darbus.

‖ Erfurte, Saksonijoje, rengiama atnaujinti istoriškąjį šv. Petro kliošturių. Jo atnaujinimui paskirta vienas milijonas markių.

‖ Varšavos generalgubernatorius Maximovič atsisakė nuo vietos. Tą urėdą, sako, užimsiąs general adjutantas Skallon.

‖ Porte Kanzanillo, Meksikoje, ekspliodavo dinamito sandėlis. Expliozijos likos užmušti 20 darbininkų.

‖ Maskolija nori išderėti nuo amerikoniškų bankierių paskolą ant sumos šimto milijonų doliarų.

‖ Maskvos generalgubernatorius Durnovo padavė viršiausiai valdžiai prašymą paliuosuoti jį nuo urėdo.

‖ Korejos pakrantėse, laike audros, nuskėdo keturi šimtai japoniškų žvejų.

‖ Rytiniuose Prusuose apsireiškė azijatiškoji cholera.

In L.L.S. kuopas.

Draugai! Visos senų ir naujų gadynių tautos, kurios šiek tiek atsikratė nuo sloginančios dvasiškos vergijos ir iškariavo sau liuosybę žodžio pastumėjimui doros ir teisingumo į priešakį, turi pasidėkavoti vien tik tokiems žmonėms, kurie pirma išdrįso viešai pasipriešinti despotų užvestam mokslui, — kurie išdrįso kitaip mislyti, kitaip mokinti, negu despotų įstatymai reikalavo. Bet tokie drąsuoliai, tokie laisvamaniai, pasirįžę griauti nors dalelė tų įstatymų systemos, arba išrodinėti melagingumą kunigų mokslo, įskiepyto smegenyse bet kokios draugijos, pripratintos prie paklusnumo, kaipo novatoriai ir priešai despotų, visi turėjo žuti ir savo kančiomis ir krauju tiesti kelią, kuriuom męs eidami galėtumėm jį praplatinti, skiepydami visuomenės smegenyse išmanymą, kad prisilaikantiejie despotų sutverto mokslo klysta ir, nežinodami, pildo pasibiaurėtinas nedorybes. Parodymui tos teisybės nėra reikalo privadžioti paveikslus. Juos galima matyti kiekviename Lietuvos kaime ir visose lietuviškose kolionijose Amerikoje. Pamėginkime tik pasakyti susirinkime tvirtai įtikėjusiems kunigiškiems mokslams, kad jų monopolistai yra tų draugių piktadariais, o ne geradėjais, tai už suteiktą mislį tuoj liksime apsiausti šimtais priešų, kurie reikalaus mus myrio, kaip antai garsus klebonas Bostono Žilinskas reikalavo iš pamokslinyčios vidurinių amžių įrėdnės, idant mane sudeginti gyvą už priešingą jo mokslui kalbą. Žinote, Draugai, kad skaitlius nereikalaujančių tokių įrėdnių (inkvizicijos) visur dauginasi, tik iš priežasties gudrybės kunigų ir despotų piktumo dauginasi ir skaitlius tokių laisvamanių, kurie bijosi viešai kalbėti, viešai mokinti ar susirinkimuose, ar per laikraščius, ar mokyklose ir universitetuose išrodydami, kad kunigai visų pramanytų tikėjimų yra pirmais ir didžiausiais piktadariais, užlaikytojais visokios vergijos. O žinote, kad baimė tai pirmas žingsnis prie vergijos vedantis. Iš žinių, talpinamų laikraščiuose, jau matome, kad kunigai noriai užima vietas šnipų ir žandarų. Taigi žmonėms, laisvai manantiems, sunku bus išlaikyti Lietuvoje, ir jų skaitlius turės sumažėti. Reikia butinai rupintis, idant sustiprėjus cariškam sostui per įsteigimą ,,gosudarstvennoj dumy" ir susiliejimą stačiatikiškos žandarmėrijos su romiškaja, ir skaitlius tikrų laisvamanių pasidaugintų. Apsaugojimui dvasios mųs draugų nuo baimės teip Amerikoje, kaip ir Europoje reikia išleisti mažą knygutę, bet aiškiai išrodančią ,,dievo geradėjystes" ant kurio kunigai remia vergiją palaikantį mokslą. Knygutė jau papiešta, reikia tik pinigų, idant ją apščiai paplatinti. O kad Centrališkame ižde ne daug tesiranda, tai

RAŠTO ISTORIJA

Pagal A. B. Schnitzer'i.

scalinis raštas. Raštas tas pritaikytas prie greito rašto, bet dėl daugelio išraitymų sunkiai skaitomas. Ta rašto forma visokiuose knygynuose Europoj daug yra parašytų rankraščių, ypač vidurinių amžių gadynėj, visokiose kalbose; skaityti tuos rankraščius reikia didelio papratimo, teip sunkiai jie skaitomi.

b) Seni itališki alfabetai.

Grekonių pagerintas ir papildytas fenikiškas alfabetas greitai pradėjo platintiesi po visus Europos kraštus. Laikuose, kada dalis grekonių apleido savo tėvynę ir persikėlė į pietinę Italiją, kur atsirado skaitlingos grekiškos kolionijos po vardu „Didėsės Grekijos", persikėlė į Italiją ir grekiškas alfabetas, kurį perėmė veik visos tautos gyvenusios ant Apeninų pussalio, taigi dabartinėj Italijoj. Visokiuose laikuose iš atgabento į Italiją grekiško alfabeto, išsidirbo vietiniai etruskiškas, umbriškas, oskiškas, falliškas, sabeliškas, senas-lotyniškas ir kiti, kurie iš pradžių niekuom nesiskyrė nuo grekiškojo, bet, laikui bėgant, turėjo taikytiesi prie reikalavimo kalbos, o drauge su tuom ir savo pavidalu tolinosi nuo grekiškojo.

Rodosi, kad etruskiškasis alfabetas buvo pirmutinis išsidirbusis Italijoj iš grekiškojo. Tuom raštu padarytų užrašų rado daug Italijoj, bet su perskaitymu tų užrašų neina teip lengvai, kaip galėtų rodytiesi: etruskiški užrašai dar iki šiol nė specijalistų mokslinčių neišaiškinti. Painumą daro čia ne raštas, bet etruskiška kalba, kuri išnyko, beveik neliko jos ženklo, visi besistengimai mokslinčių surasti paėjimą tos kalbos, jos giminystą su kitoms, neišdavė vaisių. Be pažinojimo kalbos ir užrašai nesiduoda perskaityti. Pažinojimas literų nedaro nė jokio painumo, užrašus galima perskaityti, bet negalima jų suprasti nepažįstant kalbos, negalima žinoti, ką perskaityti žodžiai reiškia; rodosi, kad terp lotyniškos ir etruskų kalbos nėra nė jokios giminystos, kadangi jeigu terp vienos ir kitos kalbos butų artymesnė giminysta, su supratimu užrašų nebutų tokio painumo. Nors etruskai gyveno kaimynystoj su lotynais, bet kalboje šitų tautų, matyt, nėra nė jokio panašumo. Ant galo ir etruskų alfabetas pateko į rašto tirinėtojų rankas visai netyčia. Griuvėsiuose senovės etruskų miestų rado daug vazų ir urnų išmargintų užrašais, literoms alfabetiškame paeilume; ant tulų, drauge su etruskų rašto literoms, paraleliškai su joms, eina literos grekiško alfabeto. Matyt rašymas alfabeto ant išdirbinių pas etruskus buvo praktišku padailinimu daiktų: nusipirkęs kokį daiktą žmogus turėjo progą išmokti ir alfabeto, jeigu tik mokytiesi norėjo. Gal but teipgi, kad etruskai su pagelba vazų ir urnų stengėsi terp žmonių išplatinti apšvietimą, kurio pamatu yra juk raštas, nepažįstantis rašto nepriguli prie apšviestųjų.

Kaslink gi paėjimo etruskiško alfabeto, tai šiądien nieks jau neabejoja, kad jis išsidirbo iš grekiškojo, o ne iš fenikiškojo, kaip manė pirma. Ir ištikro, kaip matyt ir ant čia padėto paveikslėlio, savo išveizdžiu etruskiškos literos niekuom nesiskiria nuo

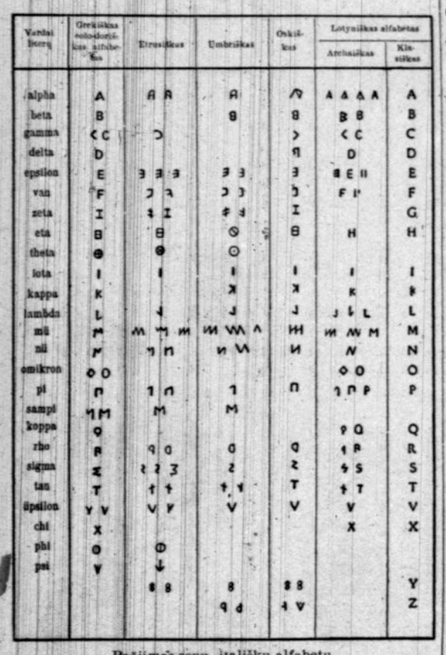

Paėjimas senų itališkų alfabetų.

grekiškų. Tas pats yra ir su eilių bėgimu. Grekonys, kaip ir etruskai, per ilgą laiką rašė teip kaip semitai — nuo dešinės, kairės link pusės. Ir skambėjimų ženklais etruskiškas alfabetas stovi arčiausiai grekiškojo. Etruskų alfabete nėra nė vienos literos grekonių perimtos iš fenikiško, bet paskui išmestos, bet jame yra jau tokios tikrai grekiškos literos, kaip: Y, F, Ps, kokių niekada nebuvo fenikiškame alfabete, kokias tik vėliau išinislijo grekonys paženklinimui tokių grekiškos kalbos skambėjimų, kokiems nebuvo ženklų fenikiškame alfabete.

Tik viena litera yra nauja etruskiškame alfabete, tai litera turinti *f* skambėjimą, kurį, kaipo vėliau priimta, padėta alfabeto gale ir, iš tikro, ir tojė litera niekuom daugiau nėra, kaip padvigubinta grekiška *ph*, bet etruskai palaikė ir grekišką literą *f*, taigi matyt, etruskiškoj kalboj buvo ypatiškas skambėjimas, kurio paženklinimui neužteko grekiškos literos *f*. Etruskiškame, vienog, alfabete visai nėra literų: B, D, K ir O, kokios yra grekiškame alfabete, tur-but tokių skambėjimų nebuvo etruskiškoj kalboj.

Etruskišką alfabetą, be žymesnių permainų, perėmė umbrai, oskai, sabeliai, keltiberai gyvenę Išpanijoj, kurių likučiais yra dabartiniai baskai, gyvenanti šiaurinėj Išpanijoj ir Pietinėj Prancuzijoj. Iki šiol surado daug užrašų čia paminėtų tautų padarytų ir iš visų tų užrašų aiškiai matyt, kad tasai raštas perimtas nuo grekonių labai seniai, tuose laikuose, kada grekonys, teip kaip ir semitai, rašė nuo dešinės, kairės link pusės, ant visų surastų užrašų eilės bėga nuo dešinės, kairės link pusės.

Bet visi tie senovės itališki alfabetai ne ilgai laikėsi. Kada visas tas mažas, išsiskirsčiusias tautas apvaldė Rymas, visi tie alfabetai išnyko, jų vietą užėmė rymionių raštas, kuris, laikui bėgant, išsiplatino po visos civilizuotos žemės kraštus.

c) Lotyniškas alfabetas.

Nėra abejonės, kad Rymo gyventojai vartojo raštą nuo labai senų laikų. Senovės ištikimi raštininkai praneša apie raštus Numa Pompilio, Servijo Tulijo, Tarquinijo, apie kunigų komentarijus ir apie pranašystą arba Sibileines knygas, taigi apie raštus laikų tuojaus po uždėjimo Rymo. Originalai tų senų raštų liekanų buvo per ilgą laiką užkavoti prie garsių žinyčių kaipo šventenybė; apie jas tuli raštininkai rašo kaipo apie daiktus jų ypatiškoms akims matytus. Istorikas Dionisius iš Halikarnaso pasakoja, jog Dianos žinyčioj, buvusioj ant Aventino kalvos Ryme, jis matė bronzinį butą, ant kurio buvo surašytas sutarimas Servijo Tulijo su Latium miestais. Tas pats istorikas matė teipgi sutarimą vieno iš Tarquinijų. Bet visi tie istorikai nemini nieko apie tai, kokiu raštu padaryti visi tie senų laikų užrašai, ar tuom pačiu, kokį mes dabar vartojame po vardu lotyniško, ar kitokiu. Raštininkas Livius Quintilianus savo raštuose nurodo ant skirtumo buvusio terp seno rymiško rašto ir vėlesnio; ant ko rėmėsi tasai skirtumas, raštininkas to nepaaiškina. Istorikas Livius vienoj savo istorijos vietoj sako: „Ryme yra senos tiesos, parašytos senu raštu ir senoj kalboj, kad pretoras kas metą, rugsėjo Idoj, įmuštų vinį į žinyčios sieną; kiekviena tokia vinis reiškia metus. Bet koks yra tas senasis raštas ir senoji kalba, istorikas nepaaiškina.

Klausymas, kokį senovėj Ryme vartojo raštą, yra labai svarbus, ypač, kad iki šiol neišaiškinta ganėtinai nė tas, iš kokio alfabeto išsidirbo lotyniškas raštas. Tame ir specijalistai rašto tirinėtojai ne vienokios yra nuomonės. Vieni specijalistai tvirtina, jog rymionai, teip kaip ir kitos Italijos tautos, alfabetą perėmė nuo augščiausiai kulturiškai stovėjusių Italijoj etruskų, kiti gi specijalistai stengiasi pertikrinti, jog raštas rymionų likosi perimtas nuo grekonių. Ir vieni ir kiti pertikrinimui priveda svarbius motyvus. Vieni remia savo spėjimą ant to, jog etruskai kulturiškai stovėjo augščiau už rymionus ir kitas Italijos tautas, jie pradėjo vartoti raštą daug pirmiau negu rymionai, jų civilizacija buvo, teip sakant, pamatu surėdant Rymo viešpatystę; jeigu jų civilizacija teip didelę įtekmę turėjo ant Rymo, tai etruskai, drauge su kitais civilizacijos vaisiais, turėjo rymionams, neturėjusiems rašto, duoti ir savo alfabetą. Tą, pagal nuomonę šalininkų etruskiško paėjimo lotyniško alfabeto, rodo ir skambėjimas literos C. Iš pradžių, iki antrai puniškai karei, litera C pas rymionus turėjo dvigubą skambėjimą: kietą ir minkštą, ji buvo lygiai C, kaip ir G. Paveikslan, vardą *Gajus* rašė *Cajus*, vietoj *vigesimus, trigesimus* rašė *vicesimus, tricesimus*, vietoj *legiones* rašė *leciones*, vietoj *magistratus — macistratus* ir t. t.. Tik III amžyj pr. Chr. į alfabetą įvedė literą G, kuri, kaip pats jos išveizdis rodo, yra tik nežymiu perdirbimu literos C. Etruskų gi rašte teipgi nebuvo skirtumo terp literos C ir G, litera C reiškė teipgi C ir G. Kadangi grekiškame alfabete yra litera G, o lotyniškai kalbai ji teipgi reikalinga, tai jeigu rymionai alfabetą butų perėmę nuo grekonių, tai jie nebutų išmetę iš grekiško alfabeto literą G, kad vėliau ją vėl išmislyti. Teip mano šalininkai etruskiško paėjimo lotyniško alfabeto.

Šalininkai gi grekiško paėjimo lotyniško alfabeto mano, jog jeigu rymionai perėmė alfabetą nuo etruskų, tai iš kur jie paėmė tokias svarbias literas kaip B, D, O, Q, X, kokių visai nėra etruskų alfabete; tuom tarpu tos literos savo išveizdžiu visai panėši į tas jau literas grekiško alfabeto.

Taigi klausymas paėjimo lotyniško alfabeto dar galutinai neišrištas, apie tai net terp specijalistų mokslinčių nėra vienos nuomonės, bet ir jie prisilaiko dvejopos ir teip vieni, kaip ir kiti savo nuomonę remia ant gana svarbių išvadžiojimų. Katra iš tų nuomonių yra teisingesnė, sunku pasakyti; be abejonės, teisybė čia bus viduryj. Greičiausiai rymionai, kaip ir kitos Italijos tautos, iš pradžių vartojo etruskišką alfabetą arba bent artymoj su juom stovintį giminystoj, tik vėliau, IV arba V amžyj pr. Chr., turint daugiau susinešimų su grekiškoms kolionijoms, senas etruskiškas alfabetas išpalengvo nyko, jo vietą užėmė kitas, teip vadinamas, klassiškasis-lotyniškas, išsidirbęs iš grekiškojo.

Paskutinę nuomonę paremia ir seniausios Rymo rašto liekanos. 1880 m. tirinėtojas Heinrich Dressel iškasė Ryme aukų indelį Duena, ant kurio užsiliko užrašas lotyniškoj kalboj, kokį laiko už seniausią rymišką užrašą, iki šiol kur-nors surastą; jis padirbtas V amžyj pr. Chr.. Raštas ant to indelio užima tarpą terp etruskiškojo ir grekiškojo. Žodžiai parašyti literoms, kurių dauguma labai panėši į etruskiškas. Visai etruskiška yra litera M, teipgi literos: C, E, F, P, R, labai panašios į etruskiškas. Ant to užrašo nėra dar visai literų: B, G ir Z, litera gi C, teip kaip ir etruskiškuose užrašuose, turi dvejopą skambėjimą, taigi ji yra ir C ir G. Visas gi užrašas parašytas nuo dešinės, kairės link pusės, taigi teip, kaip rašė etruskai. Yra tai vienaitinis rymiškas užrašas parašytas semitišku budu, taigi nuo dešinės, kairės link pusės. Taigi aišku, jog rymionai, teip kaip ir etruskai ir kitos Italijos tautos, iš pradžių rašė pagal semitų budą, tik vėliau pradėjo rašyti atbulai. Tas pats buvo ir pas grekonis, bet grekonys pirmiausiai pradėjo atbulai rašyti.

(Toliaus bus.)

KNUT HAMSUN:

BADAS.

(Plūoštas iš apysakos).

. . . . . .

....Valgyti norėjosi man teip baisiai, jog nebežinojau nė ką daryti. Raičiaus ant suolelio šeip ir teip, atremdamas krutinę į dvilinkai beveik sulenktus kelius; iš bado kątik nesiutau. Kada jau sutemo, ėmiau rėplioti rotužės linkon; dievai vieni tik žino, kaip iki ten nurėpliojau ir patvoryje atsisėdau. Išplėšęs vieną sermėgos kišenių pradėjau jį kramtyti ir čiulpti, visai be sąmonės, nusiminęs, akis ištempęs žiurėdamas į pryšakį, bet nieko nematydamas. Girdėjau, kaip daugybė vaikų bėgiojo aplink mane, siautė; instinktyviškai galėjau dėgi atskirti žingsnius vaikščiojančių gatve žmonių; toliaus netekau sąmonės apie visa, kas aplinkui dėjos.

Umai ateina man į galvą, jog galėčiau nueiti į kurią nors mėsinyčią gauti ten bent gabalėlį žalios mėsos. Atsikeliu, išlendu pro tvorą ir žirglioju skersai ulyčią į artimiausią mėsininko krautuvę. Kada jau prisiartinau prie krautuvės, šaukiu, atsigrįždamas atgal, neva vydams nuo savęs įkirų šunį, paskui kreipiuos prie pirmojo nuo krašto mėsininko.

— Bukie, tamista, teip malonus duoti mano šuniui kokį kaulą, — sakau. — Vieną tik kaulą, visai be mėsos, kad turėtų bent kuo pasidžiaugti.

Ir ištikrųjų gaunu kaulą, puikų, nors ir nedidelį, kaulą, ant kurio šen ir ten radosi trupučiai mėsos. Greitai pasikišu kaulą po skvernu ir dėkavoju mėsininkui teip širdingai, jog tas net stebisi žiurėdamas į mane.

— Nėra už ką! — atsako.

— O, nesakyk to, tamistėle, — suniurnėjau: — iš tamistos pusės yra tai didelis mandagumas.

Tą pasakęs, išėjau.

Nuslinkau gatve Schmiedegang teip toli, kaip tik galėjau, kažin kokin kieman ir susilaikiau prie apmusijusių tvarto durių. Visur buvo tamsu, baisiai tamsu. Emiau kaulą griaužti.

Kaulas vienok nebuvo skanus; trenkė aštria kraujų smarve, todėl umai pasidarė man bloga. Po valandėlės pradėjau vėl graužti. Kad tik kaip nors tuos mėsos kąsnėlius galėčiau palaikyti viduriuose, tada mano tikslas butų pasiektas; ėjosi vien apie tai, kad pilvas nepasiliktų tuščiu. Bet akimirkoje pasidarė man vėl negera. Piktumas mane apėmė, su įnirtimu įleidžiau dantis į mėsą, atplėšiau mažą gabalėlį ir greitai prarijau. Bet niekas negelbėjo; maži mėsos gabalai sušilo pilve ir umai pradėjo eiti atgal laukan. Pasiutime sugniaužiau kumščias; jausdamasi bepajiegingu, ėmiau verkti ir griaužti kaulą, it beprotis. Verkiau teip gailiai, jog nuo ašarų kaulas sušlapo ir susiteršė; verkiau, tartum butų man širdis plyšus, ir pradėjau alpti. Kada truputį atsipeikėjau, pradėjau siųsti baisiausius keiksmus visam pasauliui.

Tyla. Jokio žmogaus aplinkui, jokio žiburėlio, jokio bildėsio. Apėmė mane baimė. Sunkiai dusauju, prie to balsiai raudu ir dantimis griežiu kas sykį, kada tik priseina išmesti iš savęs mėsos gabalėlius, kurie, kažin, gal butų stengę bent kiek mano alkį nuraminti. Kadangi vienok niekas o niekas negelbėjo, nors jau nežinau kiek sykių buvau be pradedąs išnaujo griaužti, trenkiau kaulą į duris ir, pasiutimo pilnas, apimtas bepajiegingos apmaudos, šaukiu, grumodamas dangui, staugiu iki apkimimo, dantimis grieždamas ištariu žodį: „Dievas", pirštus sulenkiu pavidale erelio nagų....

Tyla.

Drebu iš nerimasties ir šalčio, stovėdams vis toj pačioj vietoj; iš krutinės veržiasi man keiksmai ir biaurus smeižimai; alpauju da po kartaus raudojimo ir jaučiu abelną nusilpimą po neišmintingo apmaudos išsiveržimo. Stoviu teip gal valandą, gal daugiau, alpauju ir šnabždu, atsirėmęs visu savo sunkumu į duris. Vėliaus girdžiu balsus, pašneką dviejų, kažin kokių, vyriškių, užsukusių į Schmiedegang gatvę. Pasitraukiu nuo durių, velkuos išilgai namų sienų ir atsirandu vėl vidur apšviestų gatvių. Beidamas Youngbakken gatve, staiga pradedu įdomiausius svajojimus svajoti. Ateina man į galvą, jog tos menkos budos ten rinkos gale, vertelgų budos ir mediniai barakai, kur pardavinėjama drabužius, yra tai tik teršimu visos miesto dalies! Darko visos vietos išžiurų ir biaurina miestą, — tfiu! šalin su tomis kiaulidėmis! Aprokuoju teipjau galvoje lėšas perkėlimo Geografiškojo Instituto, kurs visada man labai patikdavo, kada tik pasitaikydavo pro jį eiti. Toks perkėlimas jo apseitų maždaug nuo septyniųdešimčių iki septyniųdešimčių dviejų tukstančių kronų*), — gražią sumą, reikia pripažinti, gražią sumelę....

*) krona — pinigas vertės 28 centų. Vert.

ha, ha, ha.... teip ant pradžios, ka? Ir lingiodams savo tuščia galva, pripažįstu, kad ant pradžios butų tai visai o visai nebloga sumelė. Drebu vėl visu kunu, kartas nuo karto alpaudamaš, kaip paprastai, po graudaus verksmo.

Jaučiaus, jog jau nedaug man belieka gyventi, jog baigiu paskutines valandas. Tas vienok buvo man visai beskirtiška; net nė valandėlės apie tai nepagalvojau. Leidžiausi per miestą bulvarų linkon, kąsyk vis toliau nuo savo lindynės atsitolindamas. Et! mirties valandoje užtenka ir ant plikos žemės atsigulti. Kentėjimai palengva padarė mane nejausliu; teisybė, kojos pirštuose, kurius šiądien vežimo ratas netikėtai pervažiavo, kažin kas virpo ir draskė, aštrus skaudėjimas širdį siekė.... Et, menkniekis! Daug blogesni buvo jau su manim atsitikimai, o tik išlaikiau!

Nuslinkau ant gelžkelio bulvaro. Jokio trenksmo. Tik šen ir ten buvo galima nužvelgti kokia kuopelė žmonių, nešiotojas arba jurininkas, einantis su sukištomis į kelinių kišenius rankomis. Nužvelgiau kokį tai raišą žmogų, kurs, eidamas pro šalį, pradėjo į mane stebeilytis. Priešais savo norą susilaikau, šypsaus ir klausiu jo, ar jau „Vienuolė" iškeliavo. Po to nestengiu jau susilaikyti, ir, mojuodamas kumščiomis jam po nosies, atkartoju:

— Teip, po šimts velnių, teip, „Vienuolė!"

Ta pati „Vienuolė" — garlaivis, kurį andais buvau matęs porte ir apie kurį buvau visai užmiršęs! O vienok mintis apie jį, matomai besužiningai, įstrigo mano galvon: nešiojaus ją su savimi, pats apie tatai nežinodamas.

Bet, dėl Dievo, „Vienuolė" jau senei išplaukė svietan. Tikrai, ar jis negalėtų man pasakyti, kur ji iškeliavo?

Raišasis užsimąsto, atsistoja ant savo ilgesnėsės kojos, o trumpesniąją pradeda švaistyti tai vienon pusėn, tai kiton.

— Ne, — atsako po valandėlės. — Ar tamista nežinai, kokios rųšies įkrovą tas laivas su savim pasiėmė?

— Ne, — atsakau.

Bet tuojau užmirštu apie „Vienuolę" ir imu šlubį kvosti, kaip toli galėtų buti iki Holmestrand, rokuojant geromis geografiškomis myliomis.

— Į Holmestrand? Man rodosi....

— Arba į Vaeblungsnaes?

— Ką norėjau pasakyti.... man rodos, į Holmestrand bus....

— Palauk, palauk, tamistėlė, kad neužmirščiau — pertariau vėl jį: — ar nebutum teip geras duoti man žiupsnį tabako, mažą, mažutį tabako žiupsnelį....

....Ant Havnegade gatvės kampo sustojau ir atsirėmiau į muro sieną. Staiga drebulys nupurto ma ne nuo galvos iki kojų galų. Stengiuos pasijudinti iš vietos, eiti toliau, bet negaliu; spėkos visiškai mane apleido. Žiuriu tatai prieš save akis tamsumon įstebeilijęs, ir tyčiojuos sau iš visokios ambicijos, iš visokios gėdos, kaip štai pastebiu prieš save, akis į akį, redaktorių dienraščio „Komandor".

Tampu biauriausiu akižaga, ir žengiu žingsnį pirmyn, idant atkreipti ant savęs jo atidą. Darau tą ne dėlto, kad sukelti jame pasigailėjimą, bet tik kad pačiam iš savęs pasityčioti, išsijuokti, apsigėdinti. Kad galėčiau, volioičiaus ant gatvės grindimo ir prašyčiau „Komandoro" redaktorių mynioti mane kojomis ir spiaudyti man į veidą. Nė nepasisveikinu su juo.

Redaktorius, turi but, prijautė, kad su manim kas-nors negerai darosi, kadangi ėmė palengviau žingsniuoti. Užkalbinu tatai jį, norėdams jį sulaikyti.

— Bučiau jau senei pas tamistą atsilankęs ir atnešęs kokį rankraštėlį, bet nieko o nieko nestengiau da parašyti.

— Teip? — paklausė. — Nieko da tamista neturi parengęs?

— Nieko. Nesidavė.

Redaktoriaus mandagumas išspaudė man iš akių ašaras. Kriaukšiu, kosėju, kad priduoti sau drąsumo. Redaktorius ėmė atidžiau į mane prisižiūrinėti.

— O ar tamista turėjei kuo-nors per tą laiką gyventi? — klausia vėl manęs.

— Ne, nieko o nieko neturėjau, — atsakiau. Šiądien teipjau nieko nesu da valgęs, bet....

— Viešpatie, susimylėk! žmogau, ar tai galimas daiktas teip badu stiptil! — šaukia ir siekia į kišenių.

Tas sukelia manyje gėdos jausmą; traukiuos prie sienos, stengiuos atsistoti tiesiai, matau, kaip redaktorius ieško savo kapšyje, bet netariu nė žodžio. Duoda man dešimt kronų. Be jokių pasargų duoda man tiesiog dešimtį kronų, atkartodamas podraug, jog, vage, negalimas tai daiktas teip badu stipti.

Išstenėjau keletą žodžių, bet pinigų neimu. Butų, sakau, man dideliu pažeminimu..... butų tas, sakau, perdaug....

— Skubinkis, tamista! — atsiliepė, žiurėdams į laikrodėlį. — Laukiau trukio, dabar girdžiu, kad jau ateina.

Paėmiau pinigus. Džiaugsmas neapsakomas apvaldė mane, nestengiau jau nė žodžio ištarti, nė nepadėkavojau dagi.

— Tie pinigai tegul tamistos visai nevaržo, — priduria redaktorius. — Galiaus jię tamistai bus atrokuoti iš honoraro.

Ir nuėjo šau.

. . . . . .

Neužilgo po to, — o gali but ir gerokai vėliau po to, tikrai jau nežinau, — nesuprantamu jau man budu atsiduriau ant Tomtagaden gatvės, nr. 11. Viršum durių buvo parašas: „Užeiga ir valgytuvė pakeleivingiems." Paprašiau nakvynės ir tuojau gavau lovą.

Vietines Žinios.

— Pereitą panedėlį buvo toks atsitikimas: laike viešo koncerto Union parke, susidarius vaikiozų gauja pradėjo užpuldinėti ant moterų ir merginų, darydami joms visokius priklumus. Apsigynimui nuo įkirių vaikiožų, moterįs kreipėsi prie parko policisto, Czarapatos, ir kada tas norėjo labiausiai neramius suareštuoti, patsai likos baisiai vaikiozų sumuštas, o jam į pagelbą pribuvusiam kitam policistui tapo sulaužyta ranka. Duota tada žinią miesto policijai, kuri, dideliame skaitliuje pribuvus, apstojo visą parką ir neleido išeiti nė vieno iš publikos, pakolaik ne tapo visi nenaudėliai suareštuoti.

— Chicagoje tiek priviso plėšikų, kad ne tik naktimis, bet ir dienos viduryje užpuldinėja jie ant žmonių. Policijos viršininkas, kadangi žmonės skundžiasi jam ant policistų nerangumo saugoti gyventojų turtą ir gyvastį, teisinasi, kad ant tokio miesto kaip Chicago turįs per mažą policistų skaitlių, todėl reikalauja priėmimo tarnyston da 800 policistų.

— Einant tramvajui Wentworth ave., kažin koks vyriškis užšoko ant platformos ir pradėjo iš revolverio šaudyti į orą. Nusigandę pasažieriai ėmė grustis laukan, bet tuo tarpu šaulys nušoko nuo tramvajaus ir nubėgo. Taigi pikto niekam nepadarė, tik ką išgązdino. Turi but buvo koks pusprotis.

— Nepažįstama moteriškė, beidama Wells gatve, nepatėmijo, kad tame laike buvo atidarytas ant upės tiltas garlaiviui praeiti, todėl nupuolė į vandenį ir prigėrė. Tą atsitikimą matė apie du tukstančių garlaiviu iš ekskursijos grįžtančių žmonių, bet nelaimingaijai nieks nestengė paduoti pagelbą.

— Tulas Noah Letts, gyvenąs po nr. 4316 Calumet ave., papildė patžudystę. Prieš nusižudymą parašė jis savo sunums raštelį, kuriame persergi juos, neimti nė į burną jokių svaiginančių gėrymų, kurie jų tėvą priverčią nusižudyti.

— Tarnavęs Monroe cigarų krautuvėje, ant Dearborn ul., pritarnautojas Karl Steinkamp, pabėgo, pašlavęs iš kasos 2000 doliarių. Pabėgdams paliko korčiukę, kurioje persiprašo krautuvės valdytoją už savo darbą, bet teisinasi tuomi, kad sunkios apystovos privertę jį tą vagystę papildyti, galiaus prižada jam pinigus sugrąžinti, kaip veik ant kojų atsistosiąs.

— Tarp restauracijos savininko Van Vorhees ir jo moteries, gyven. prie 32 ir Benson ulyčių, užgimė vaidai, kurių greitesniam užbaigimui, abudu pasistvėrę revolverius ėmė kits-kitą šaudytis. Matyt moteris buvo geresnė šovėja, kadangi jos vyras pirmas puolė ant žemės negyvas. Moterį areštuota.

— Dr. Maria Dowiat pargryžo iš vakacijos subatoj, 9 rugsėjo. Pacientai turinti reikalus gali dabar rasti kožną dieną namieje, 723 W. 18th st.

Širdinga dekui!

Del **Dr. E. C. Collins Medical Institute, 140 West 34th Str., New York.** Nors aš prastas ir nemokitas ir negalėdams augštais žodžiais, Jusu Mokslui Atidekavot, tai ištariu širdingiausę Ačiu! už išgydimą manę nuo ligos, kurę jums buvau aprašes, ingavusia, per nežinystę ir tamsumą; o perskaitęs Jus garbinga knygę „VADOVAS IN SVEIKATA" persitikrinau, kodel aš esu gyvas nors, bet kaip numires; nerokuojant tu sunkumu, kad kaip švino buvau pripiltas ir vos kojas tik pavilkt galėjau, bet dieglei šonuosę, krutinęę ir galvos skaudejimas, svaigimas apart sunkaus kvepavimo, skrepliavimo ir naktiniu nubegimu, abelnas nusilpnejimas nešpasakitai manę kankino.

Visos platesnies pasekmes mano ligos, tai yra jus knygoje „Vadovas in Sveikata" ant puslapio 98 aprašyta, nuo kurios jus tikrai Stebuklingi vaistai man sutaisiti, pilnai išgyde; dabar ir su savo Moterę Iaimingai gyvenu. Kitiems dąktarams be naudos daug pinigu išmečiau o Jus manę tik in tris sanvaites laiko, kargo naujai atgymusi padaretę. Už tai kiekvienam sergančiam tautiečiui netrotijant laiko, rodiju kreipties prie Profesoriaus garsingo virš pamineto Instituto — ir dar kartą ištariu Ačiu ir laikraščiams dekavoju, kad toki tikrai teisinga Profesoriu ir Instituta garsina. Su didelia guodone **Joseph Michalaukas,**
P. O. Box 46, Trescow, Pa.

Ar męs išsigemame?

Kas yra su mumis? Antropologai sako, buk męs sparčiai einame silpnyn ant kuno ir proto. Žmonės dabartės greitai nuilsta ir nėra tikę ilgam, sunkiam darbui; tulos didelės korporacijos patemijo tą ir atsisako priimti darbininkus per 40 metų amžiaus, kuriame žmonės turėtų buti pačiam traškume. Kas per priežastis šitam nupuolimui? Męs gyvename per sparčiai, neturime gana pasilsio ir miego, mųsų organai yra užkamuoti. Tu negali dirbti su nuvargintais raumenimis; tu negali valginti su nuvargintu skilviu, jei nevartosi Trinerio Amerikoniško Eliksyro Karčiojo Vyno. Šitas vaistas veikia ne vien ant skilvio, bet ir ant kožno organo, nes jis išvalo ir atnaujina kraują, kuris neša maistą kiekvienai daleliai mųsų organizmo. Su maistu jis teipgi neša pajiegą ir sveikatą, nes jis niekuomet nedaleidžia vodingoms sudėtinėms buti krauje. Vartok jį kada tik valgumas yra menkas. Gaunamas visose aptiekose arba pas patį pabrikantą Juozapą Trinerį, 799 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Draugyscziu Reikalai

Balius!

Dr te Szv. Kazimiero Karalaiczio tures savo baliu 21 d. sausio 1906 m., Freiheit Turners saleje, 3417 S. Halsted St., ir praszo visu kitu draugyscziu nedaryti ta diena baliu ne kitokiu pasilinksminimu, idant tuomi vieni kitiems neukeštuktume. Su guodone. Komitetas.

(8—IX)

Didelis Balius.

Draugyste Szvento Juozapo New Britaine, Conn. parenge dideli baliu ant 9 dienos rugsejo Turner saleje. Prasides 7 val. vakare ir trauksis iki 12 nakties. Inženga 25c. Visus lietuvius ir lietuvaites užkviecziame pribut ant szito baliaus, kaip vietinius teip ir isz aplinkines.

Komitetas.

Didelis Abelnas Susirinkimas.

Chicago. Ateinanczia subata, 9 d. szio men., 8 valanda vakare bus laikomas Didelis Tautiszkas susirinkimas pas M. Meldaži, 68 25 str. su prakalbomis apie visokius tautiszkus reikalus ir ypatingai apie nauda Sus. Liet. Am. — kokia jis nauda nesza tautai ir kokia nauda duoda prigulintiems in ji. Kas gyvas ateikite pasiklauspti tu teip maloniu kožnam lietuvisi dalyku. Su guodone

Komitetas.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau Aleksandro Urszinos, 2 metai atgal gyveno Westville, Ill.; turiu prie jo labai svarbu reikala. Jis pats, ar kas kitas teiksis duoti žine adresu:

Mrs. K. Dargevicziene,
3347 S. Morgan st., Chicago, Ill.

Pajieszkau savo brolio Šimano Czielio, Kauno gub., Sziauliu pav., isz miestelio Linkes, pustreczio metu kaip Amerikoje, gyveno Chicago, paskui isvažiavo in St. Louis, Mo. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti man žine adresu:

Dom. Czielis,
2451 Kensington ave., Pullman, Ill.

Pajieszkau savo pusbrolio Povilo Vaitiekuno, Kauno gub., Sziauliu pav., Lygumu Parap., Sakalu kaimo, 3 metai atgal gyveno Philadelphijoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

Kazimieras Petraučkas,
3207 Breverton ave., Pittsburg, Pa.

Pajieszkau savo žento Juozapo Szimalio, metai kaip ženotas su mano dukteria Petronele; po veselei koki laika gyveno Scrantone, paskui isvažiavo in Californija, Pa. netoli Pittsburgo. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine adresu:

K. Milkintas,
1514 Ross ave., Scranton, Pa.

Pajieszkau savo pusbroliu Divasiaus Kibirkszczio ir Morkaus Volungevicziaus, abu Vilniaus gub., Traku pav., Merkines vol., Druskininku kaimo. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu:

Morkus Baltulionis,
E. Windsor, Conn.

Pajieszkau savo brolio Fraciszkaus Radauskio, Kauno gub., Panevežio pav., Smilgiu parap., Pažveriniu sod., 12 metu Amerikoje, metai atgal kaip gavau nuo jo paskutine gromata isz Clevelando, O. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia adresu.

Elzbieta Juodiene,
605 S. 3rd st. Rear No 2. Philadelphia, Pa

Pajieszkau Julijonos Macežinskiczes, Kauno gub., Joniszkes parap., Procziunu sod., neseniai atvažiavo isz Lietuvos, ir Marcijono Dambraucko bei Vincento Ratkaus, paskutiniai du Melsiczio sod., tos paczios parapijos. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine adresu:

Juozas Kazimieraitis,
28 S. Prenc st., Flushing, N. Y.

Reikalauja 2000 darbininku in miestus ir kaimus; algos nuo $1.75 iki $2.00 už diena; moteru ir vyru in pabrikus, akmenynes, lentpioves, restauracijas, vieszbučius ir prie visokiu kitu darbu; 500 darbininku in Tykiojo Pakraszczio valstijas, pigus kelias, algos nuo $2.00 $3.00 už diena, darbas vienvalinis, oras szilias per apskritiks metus; 130 akru valstybines žemes dykai ir gera proga ten bile kokiai vaisbai. Iszieszkome algas, duodame rodas provose. Lietuvisakas agentas J. Lucas, 666 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

Reikalauja darbininku su szevelais, ilgas darbas ir $2.00 už diena mieste. Unijos ofisas 52 S. Halsted st. arti Madison st. aukszta.

Ant pardavimo Hotelis su Saliunu

23 ruimai su visais rakandais, lovomis, karpetais ir visukuo, kas prie ruimo reikalinga; saliunui laisnis iszpirktas nuo 1 ger.; namui lyssa padarytas ant 8 metu. Viska parduodu už $300.00. Kas tokio biznio jieszko, tegul naudojasi isz progos. Vieta puiki prie pacziu feru ir stoties Cooney Island karu; biznis atdaras diena ir nakti. Adresai: A. J. Zanowicz, 22 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Aukos reikalams revoliucijinio judejimo Maskolijoj.

Surinko Jonas Krapovickas, Lewiston, Me.: J. Krapovickas, A. Krauczukas po $1.00; M. Pianadumis, Jieva Vaitiekiene, Fr. Valtiekus, M. Franckus, J. Zarkovskis po 50c.; Fr. Mimontas, J. Gutauskis, Barb. Liaudanskaiczai, Barb. Saibutaiczis, Ona Antanaviczienė, Kaz. Zidelis po 25c.; viso $6.00.

Isz Shirley, Mass.: A. Vitkauskis, Vl. Pszelgavskis, St. Pautienius, L. Kairis, P. Gilis, J. Sautis, V. Kovalauskis po $1.00; J. Kundrotas, V. Pszelgovskis po 50c.; viso $8.00.

Chicago (Roseland), Ill. Nedelioj 27 d. rugpiuczio 1905 pas p. Kuleiszius ant varduviu Anastazijos Kuleiszienes sudejome revoliucijos reikalams sedanti:

K. Varaunauskas, R. Binkis, St. Valaskas, A. Janulis, V. Valackiene, M. Valackas, An. Kuleisziene, T. Kuleiszius, J. Vedluga, St. Drižas, P. Valginas, Kaz. Markunas, Pet. Blieka, Ant. Likiene po 25c.; St. Vagulis, Juze Kuleisziute, Lucia Kuleisziute po 10c.; Ant. Žinka, K. Žinka po 5c.; viso $3.90.

Visus skiriam del reviucijinio judejimo Tevyneje Lietuvoje. Su guodone

Jonas Ved

MALDAKNYGES.

Mažas Aukso Altorius, katalikiszka maldu knygele. Maldos yra rytmetines, wakarines, prie spawiednes, komunijos, mislziu, miszparu ir daugybe kitu; miszlu maldos su abrozelliais; miszparai giedami lietuwiszki ir lotiniszki; daug lotyniszku giesmiu giedamu prie iszstatymo SS. Sakramento, processiju, pakrapinimo ir t. t. Yra 6 litanijos: paslmes Sz. Marijos P. ir Karaliaus Dowido; aktai, rażancziai, stacijos, karunka, keliolika szwentu giesmu ir t. t. Yra tai naujausia ir graziausia knygele las, wisu lietuwiszku maldaknygiu, dalil, taltu, aldi popiera; stambus, aiszkus drukas Miera 3¼x4¾ collai. Szitu knygeliu apdarai ir prekes yra szkancrios:

1801 Mažas Aukso Altorius, prastais, drutais apdarais, auksintais kraštais, be apkalimo.....50c

1802 Mažas Aukso Altorius, prastais drutais apdarais, auksintais kraštais, apkaustytomis briaunoms pasidabruotomis biletėlėmis, su kabute....75c

1803 Mažas Aukso Altorius, morokoskurės minkštais apdarais, apvallais kampais, auksinti kraštai, su parašais ir kvietka.....$1.25

1804 Mažas Aukso Altorius, francuziškos gluodnios skurės apdarais, apvallais kampais, auksinė kvietka, kryžius ir kraštai.....$1.50

1805 Mažas Aukso Altorius, apdėta baltais slonaus kaulais, su 3 medailiėliais, aksomo nugara, apkaustytos briaunos sidabruotomis biletėlėmis, su kabe, auksinti kraštai....$1.50

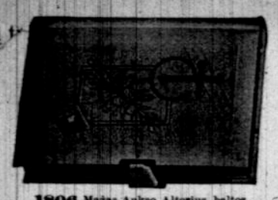

1806 Mažas Aukso Altorius, baltos celluloidos apdarai, iškilusios kvietkos, su kauline kabute, auksiniai kraštai.....$1.50

1807 Mažas Aukso Altorius, baltos celluloidos apdarai, kvietkos ant vieno šono išklotos sidabru ir perlu, su kauline kabute, auksinti kraštai.....$2.00

Pinigus siuskite ant adreso:
A. OLSZEWSKI,
924 33-rd St., Chicago, Ill.

DR. B. M. ROSS

Daneszu visiem kad sziose dienose asz perkeliau savo ofisa ant

167 DEARBORN ST.
ANT KAMPO MONROE ST.
ROOM 506, 5TO FLORO
CHICAGO, ILL.

Czionai su dadejimu yvairiu elektrogydancziu masziniu ir instrumentu, esmu pasireneges priimti ligonius ir isztirti ju ligas su dideliu pasisekimu. Per su virsz 22 metu asz savo praktika paszvenczian vien ant gydymo užsisenejusiu ligu ir pertai szendien esu pasekmingiausias specijalistas visoj Chicagoj. Mano gyvyduoles nesiranda jokioj aptiekoj, nes jos yra mano israstos ir man vienam tik žinomos. Per laiszka arba asabiszkai duodu roda dykai.

Daktaras M. Kahn,

Ofisas ir gyvenimas 4624 S. Ashland Ave.
Ofiso valandos { nuo 8 iki 10 ryto, nuo 1 iki 3 po pietu ir vakarais.
Tel.: Yards 994.

Reikalauja tuojaus

Dvieju moteriszku pardavėju. Gera alga ir tikra vieta.
Klein Bros.
Halsted ir 20-ta ul.

Kozminski & Yondorf

73 Dearborn St.
TURTENYBE IR PASKOLOS.

Skolina pinigus ant lengvų išlygų namų statymui. Agentai už atvestus kostumerius bus kuogražiausiai traktuojami.

Smagumas ir Neprigulmybe

Laukia kožno, kuris turi norą ir energiją pamėginti uždėti sau prekybą.
Jei tik norėtum pamislyti apie tą pelną duodančią pajiegą vidutiniškiausiai pasekmingos prekybos, tai nesisvarstytum pašvęsti savo laiką, smegenis ir turtą prekybai.

Didziausi pirkliai musu laiku pradejo pirklybą su savo mažais sutaupinimais, budami paprastais darbininkais.

Tavo sutaupinimai ir tavo sumaningumas, apversti ant tavo paties naudos, netikėtinai trumpu laiku pastatįs tavę į perėjimą

Smagumo ir Neprigulmybes.

Negaišink traškumo savo spėkų dirbdamas pas kitus. Męs įtaisėme prekybas daugeliui vyru, kurie dabar yra pasiturinčiais pirkliais, Pavelyk mums įtaisyti tave

Rašyk pas mus apie tai,
"KAIP PRADETI PIRKLYBA SU MAŽU KAPITOLU"

Parašyk mums apie savę, o męs duosime tau širdingą patarimą ir ištikimą rodą. Męs pasakysime tau, ar apsimoka tau daryti tą žingsnį ar ne.

LYON BROTHERS,

Geriausi Aplamiški Pardavėjai Visokių Abelnų Tavorų Amerikoje.
Madison, Market ir Monroe ul., Chicago, Ill.
(Dep. A. 1.)

Dr. Karolis Butkeviczia,

Tikras lietuvys, specialistas, gydo visokias užsisenėjusias ligas. Laiko ofisą mano aptiekoje kasdiena nuo 2 iki 6 valandai po pietų
The Red Cross Pharmacy, pirmiau Giačo,
4556 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
Po nauja užveizda viskas nauja. Vaistai šviežti, prekės žemiausios, receptai už pusę prekės. Trejos-devynerios ką tik pargabentos iš Lietuvos.
Jonas Borowskis, aptiekorius,
THE RED CROSS PHARMACY.

PREKYSTE: Auksinių ir Sidabrinių tavorų, visokių muzikališkų instrumentų, gromatoms drukuojamų mašinėlių, ir kitokių tavorų.

Kožnam kuris atsiųs už 2 centus markę, prisiųsiu Naują lietuvišką **Katalioga** dykai. Kuriame yra šimtai visokių daiktų paveikslai ir prekės, iš kurio matysi jog mano tavorai pirmos kliasos, o prekės prieinamiausios.
Apsteliavimus atlieku greitai, ir išsiunčiu į visus Amerikos miestus. *Adresas:*
M. J. DAMIJONAITIS,
3108 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Kantoras Jaunuomenes.

Matydamas terp kitu tautu buda susipažinimo jaunuomenes ir jos tolesnes sueigos in ryszi moterystes, pasiryžau pasidarbuoti ir asz labui lietuviszkos ir lenkiszkos jaunuomenes, uždejau tam tikra agentura ir mano rupestis neliko be naudos, nes turiu tukstancius laiszku nuo vaikinu ir merginu jaunu ir suaugusiu, turtingu ir neturtingu, naszliu, mokintu ir nemokintu visokiu tikejimu su užpraszymais adresu merginu ir vaikinu. Todel vaikinas ar mergina, reikalaujantis mano tarpininkystes teguł raszo pas mane, nurodydams kokia jam ypata tinka, o asz ju reikalavimus iszpildysiu kuogeriausisi.

C. G. Agent,
Sta. W. Box 14, Brooklyn, N. Y.
(I—IX)

Lietuviu darbininku laikrasztis

„Kova"

Talpina pilnas ir teisingas žinias apie judejima darbininku pasaulyje ir czia Amerikoje. Straipsniai, apysakos, eiles ir kiti visi tilpe rasztelial yra kiekviena užimanti ir pamokinanti.

Platinkite, draugai „Kova", vienintėli laikraszti, kurs gina žmoniu darbininku reikalus.

Preke: ant metu $2.00; ant puses metu $1.00.

Raszydami adresuokite sziaip:
„KOVA,"
412 Siegel str., Philadelphia, Pa.

JOHN'S GONOKURA

yra gyduole kuri nuoszaknial iszgydo TRIPERY arba PULETEKY laike 10 dienu. Persztejimas ir deginimas laike salapinimo ir begimas pulin apistoja. Ligonis gauna palengvinima nuo pirmos dienos. Iszvaro nuodus isz kraujo ir liga niekad nesugryžta. Galima vartot niekam nežinant. Preke su prisiuntimu pacztu $1.00 už skrynele. Musu gyduoliu katalioge szita liga yra labai placzial apraszyta kury ant praszymo nusiusime dykai.

JOHN'S SUPPLY HOUSE 21 Sta. K. CHICAGO, ILL

Dr. O. C. Heine

DENTISTAS.

OFFISAS:
Kerte 31-mos ir So. Halsted ulycziu.
Gyvenimas viršui Aptiekos.
CHICAGO, ILL.

Traukia dantis be jokio skaudėjimo, instato auksinius, ar kokius kas nori. Darbą savo gvarantuoja.

JEIGU SLENKA PLAUKAI

tai nelauk kol jie visiszkai nuslinks. Dailus, tankus ir ilgi plaukai padabina žmogu ir yra didžiausiu grožybes turtu. **John's Hair Invigorator** sulaiko slinkima plauku, sutvirtina szaknis, instelgia spartu augima ir vieton iszpuoluslu atsaugina naujus, szvelnius, dailius ir ilgus plaukus. Isznaikina pleiskanas ir visokius nečystumus galvoje. Žilus plaukus sogražina in naturaliszka parva. Tukstancziai žmoniu apsisaugojo nuo prapilikimo vartodami John's Hair Invigorator. Kam vaikszczios su nedailiais, retais, nutrinusziais plaukais ar prapilkusia galva kad galima užsiauginti dailius ir ilgus plaukus. Preke **$1.00** už butely, 6 buteliai už $5.00. Didelis gyduoliu kataliogas dykai.

John's Supply House, 21 Sta. K, Chicago.

Pasarga sergantiems vyrams.

Visi szendieniniai garsingi gydymai per gromatas yra tik viliojimu pinigu nuo ligoniu. Jeigu tikite in telaybe ir reikalaujate pagelbos nuo užsikreczlamu lytiszku bei nerviszku ir kitokiu ligu (iszgydome nuo girtybes — nežinant gailma induoti gyduoles) su musu Naujausia Methoda, nuo kurios tukstancziai pasigelbeio. Kas nori rodos, teprisiunczia už 10c. stempu, o gaus visa žinia kaip ir ka daryt.

Koenigsberg Specialists,
Box 106, No. South Eight Street, Williamsburg Brooklyn, N. Y.

Lietuviu Laikrasztis

Iszeina kas sanvaite Peterburge su iliustracijomis didelio knygos formato, 16 puslapiu, paszvestas literaturai, mokslui ir politikai. Prenumerata ant metu kasztuoja Amerikoje 6 rub. Pirmesniuosius numerius galima gauti nuo pradžios.

Redakcijos adresas:
Peterburg, Ekaterininskij kan. No. 10

[Laboratory 313 Bedford Ave.]
Geriausia gyduole ant užlaikymo plauku.

Naujausiai Iszrastos Medicinos: Naujausmusu vaistai yra pasekmingiausi, gydo daugybe ligu. Plaukus tikrai atsugina, slinkima, pleiskanas, papuerkus ir daugel kitu ligu su naujausiu budu Radikal gydymas. paraszykite pas

Prof. J. M. Brundza
New York & Brooklyn, U. S. A.

Raulai kur tu begi? Nugi pas Petra Szleki nes labai isztroszkes, o pas ji galima atsivedyti, nes jis turi pulku ir szalta bavarska alu, gardžia ruska oczisziczena arielka, cigarus net isz Havanos, o iszsigerus gauni žmogus pulku užkandi; kiekviena diena, tai jau ligiau su tamista kalbeti negaliu. Lik veikas turiu skubintis. Prie to jis turi pulkia saleidel veseliu ir mitingu ir paklauso kiekvieno, o ypacz už tlumocziu susikalbeti angliszkai. Ateikite pas mane, o asz jum patarnusiu už dyka visokiuose reikaluose ir provose. Atvažiave isz kitu miestu galite gauti pas mane geriausia nakvyne.

Petras Szlakis,
3321 Auburn av., Chicago, Ill.
(Tarpe 33-ios ul. ir 33-io Pl.)
Telephonas Yards 6012.

Puikiausios ant svieto

15 rusziu gromatoms popieru lietuviszkai ir lenkiszkai, su gražiais paveikslais ir dainelemis pas gimines, senus tevus, brolius, seseris, mylimas, paczias ir vaikelius; teipgi pas draugus, vaikinu pas merginas ir merginu pas vaikinus su meiliais pasikalbejimais ir gražiomis rožemis su 2 rankom suslemusiom; 12 parduodame už 25c.; 5 tuzinus už $1.00; 100 tuz. už $7.50. Užlaikome didele krautuve visokiu lietuviszku bei lenkiszku knygu, abrozu, pastatomu altoreliu, škaplieriu, ražancziu ir geriausia tikrai lietuviszka trajanka. Musu perpirkliai uždirba po $4, $5 ant dienos. Norint artesniu žiniu prisiunskite 4c. stempomis už pasiuntima musu didžiojo katalioго.

Mathews Zukaitis,
227 E. Main St., New Britain, Conn.

Farmos ant pardavimo.

Geriausia sekcija vidurinej New Yorko valstijoj, 50 akru už $900, 72 akrai už $1200, 133 akrai už $2000. Geros triobos, geriausias vanduo, su apszczia giries, ant lengvu lszmokeszciu. Jau keli lietuviszki farmerial gyvena czion. Raszant nems žmoms indek už 2c. stempa.

GEO. KLEEK, Poolville, N.Y.

MARJA DOWIATT

LIETUVIU DAKTARAS

Kauno gub. Szauliu pawieto.

723 W. 18th Street.
Ani keliu sanvaicziu iszvažiuoju ant vakaciju ir in offisa atsilanko tik panedelials ir ketvergais nuo 8 iki 12 ryt

Telefonas: Canal 7082.
Telefonuot galima isz kiekwienos aptiekos.

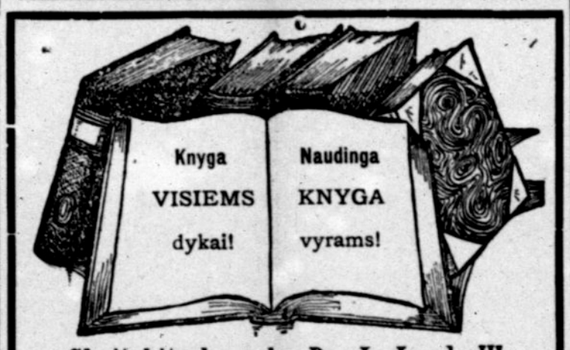

Skaitykite ka sako Dr. L. Landes!!!

Aš turiu didžiausią praktiką terp Lietuvių Suvienytose Valstijose ir Kanadoje.

Per 20 metų aš pasišvenčiau gydymui vyriškų ligų speciališkai.

Aš gydau vyrus ir moteris, ir jei apsiimu, tai ir išgydau. Jei pasakysiu, kad Jusų liga yra išgydoma, tai ir išgydysiu. Kiekviename reikale atsišaukite į mane ypatiškai ar per laišką.

Ligas puslės ir inkstų, kraujo ir išbėrimo ligas, blogą atmintį, pražudytą vyrišką pajiegą per savižudybę, išgydau pasekmingai. Mano gydymas nesulaiko nuo darbo ir atsiieka be skausmų.

Aš tukstančius išgydau vienais metais.
Aš darau šimtus operacijų kas mėnesis.
Aš galiu jums namie bunant išgydyti jus, jei negalite atsilankyti.
Atsiminkite reikale atsišaukti ar rašyti pas

Dr. L. Landes, 140 East 22nd St., New York City.

Atsiųskite 4c. markėmis, o aplaikysite Dr. Landes naują knygą turinčią 32 puslapiu ir 24 abrozus. Tą knygą perskaitę nesigraudysite

VAINA PASIBAIGE!

Maskolija su Japonija susigerino
ir

VAINA PASIBAIGE.

Dabar, kas nori, gali važiuoti į Krajų, jau į vainą nevarys.

Važiuojant į krajų yra geriausia pirkti

ŠIFKORTES „LIETUVOS" REDAKCIJOJE.

Męs turime šifkortes ant greičiausių laivų, kurie **perplaukia jures su 6 dienoms.**

Prekės mųsų teip pigios, kaip ir abelnuose kompanijos ofisuose.

Jei nori gauti gerą šifkortę parvažiuoti į krajų,

Jei nori, kad tavo pasiųsti pinigai į krajų gerai ir greitai taptų ten priimti,

Jei nori gauti ruskų pinigų, tai ateik į „Lietuvos" Redakciją, o čia viską gausi, ko tik reikalausi.

A. OLSZEWSKIS,
924 33-rd St., Chicago, Ill.

Pasirodavyk su Lietuviszku Daktaru

..... pas .....

Chicago Medical Clinic

344 So. State St., Chicago, Ill.

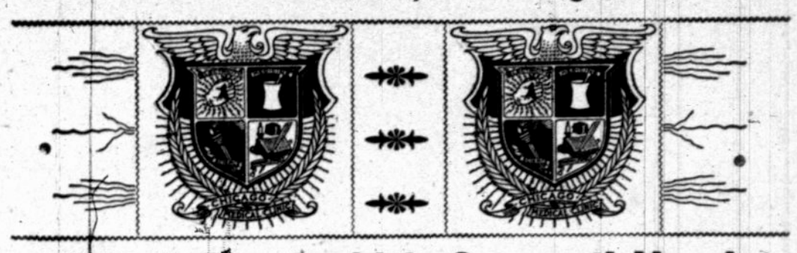

Silpni, Nerviszki ir Serganti Vyrai.

Jeigu esi apimtas kokia liga, ar ligų komplikacijoms, tu turi rašyti arba atsilankyti pas mus pirma, męs **gvarantuojam** nuodugnį išgydymą, kuris pasiliks amžinai, jeigu rasime tavo ligą išgydomą.

Ar tu esi nerviškas ir nusiminęs, nusilpnėjęs, nuvargęs rytmetyj, truksta ukvatos, greitai pailstantis, gėdingas, piktu išrodantis, neužsitikintis, nusigąstantis, nespakainas ir užerzinantis?

Ar atmintis prasta, lenki draugiją, truksta energijos ir sveikatos, turi juodus paakius, pučkus, plėmus ar kokius nors pratrukimus ant skuros, nemorališkus sapnus, nubėgimus sėklos, patrotytą vyriškumą, lytišką nusilpnėjimą, neišsivysčiusias ar šaltas privatiškas dalis, nusistojimą šlapume palaikius per naktį, skausmą strėnose, inkstų ar puslės ligą, Puletekį, Pasididinimą Gyslių ar Užakimą Varpos?

Jeigu turi, męs gvarantuosim amžiną ir užtikrinantį išgydymą, jeigu męs rasime kad tavo liga yra išgydoma. Kožna periškada vedusiam gyvenime bus prašalinta. Rašyk pas mus prašydamas klausymo lakšto. Ligoniai yra gydomi su didžiausiu pasisekimu per laiškus. Gyduoles siunčiame be atkreipimo atydos, po visas dalis pasaulės.

Raszyk klausymo lakszto ir gausi rodą.

Offisas atidarytas kožną dieną nuo 10 ryto iki 4 po pietų ir vėl nuo 6 iki 7 vakare. Nedėliom ir Šventadienom nuo 10 iki 12.

Chicago Medical Clinic,

344 S. State Street, arti Harrison ul., CHICAGO, ILL.

Lietuwiszka Aparatu Dirbtuwe.

Guodotiniems tautiszkoms ir bažnytinems draugystems isdirbas: **Karunos, Amerikoniszkas Weliawas, Szarpas, Juostas, Kukardas, Zenklelius, Kepures ir del Marszalku parodus.**

Guodotiniems Kunigams isdirba: **Kapas, Arnotas, Dalmatikus, Albas, Stulas** ir wisus bažnytinius paredus. Visoki darbą atlieka artistiszkai in laiką.

Noredamos guodotinos Dr-tes, arba guodotini Kunigai, kad Jusu darbas butu priderancziai atliktas ir tuom suszelpti sawo tautetę, paweskite ji tikrai lietuwaitiai,

T. ANDRUSZEWICZ & CO.
115 W. Division St., Chicago, Ill.

F. P. Bradchulis

Attorney and Counselor at Law.
Chamber of Commerce Bldg. Room 709
S. E. Corner LaSalle & Washington sts.
CHICAGO, ILL.
Telephone Main 3643.

Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj. Weda prowas kaip civiliszkas terp ir criminaliszkas wisuose suduose.
Res. 3112 S. Halsted arti 31 mos.
Tel. Yards 6046

STEBETINA GALYBE TIKRU VAISTU

Ir deltos prežasties, mes apreiškiame skaitytojams laikraščio — kad:

DR. E. C. COLLINS MEDICAL INSTITUTE,

Kožną menesi šimtais ligoniu liekasi išgydyti; ir palginant daugiau ne kaip kokem Institute Amerikoje.

TAS INSTITUTAS yra geriausė žinomas visiems, su veliauseis moksliškais išradymais vaistu del išgydimo, sergančiu paprastoms ir Chroniškoms (nuolatinens) ligoms.

SPECIALISTAS IR VYRIAUSES VADOVAS TO INSTITUTO, per daug metu veda kitus daktarus, su geriause pasekme išgydimuose ir sugražynant kožną metą, tukstančiams žmoniu, nuo pirmiaus surusia sveikatą.

VAISTAI TO INSTITUTO, šendien yra gerai žinomi veik kožnuosę namuosę ir kožnoj šeiminoj už tai kad yra vaistai (liekartos), kurios išgydo nelaimingus sergančius tokiose ligosę, jog be ju, tai senei ne butu buve ant paviršiaus žemes gyvais ir sveikais.

Už tai mes laikome sav už pereiga, parodytie sergantiems žmoniems su visokioms ligoms: tiesu kelią in sveikatą.

SKAITYTOJAU! klausyk balso tu kurie pirmiaus sirgo ir jems pasaule išrode šlykščia, o per to Instituto Augšta Moksla ir išgydimą, šendien yra sveiki, linksmi ir džiaugesi gamtos dovanoms širdingai dekavodami:

Braugus Profesoriau in Specialistai:
Kaip jums žinoma nuo pirmiaus iš aprašymo mano ligos, jog per daug metu turejau sunke liga, asaise zvanijimas dieglei, jau ka gyvuot galejau, o skausmas krutineje, skrepliavimas dieglei šunuose ir visam kune neišpasakital mane kankino — taip kaip žasiukas ši pavari tikrai tikejausi tilpt po valena, bet kad galutinai nepagailedams pinigu vis tiek jog mirsiu ir atsiszaukiau pas jumis, tai nuo pirmu vaistu pasijutau daug stipresnis antrus ir treczius vartodams ir per 7 nedelias laiko, pasilikau sveikas drutas ir linksmas taip kaip naujai atgimes, už tai nera žodžiu su kureis jums galleczia atidekavot, už jus brangiause skarba. — Ah Viešpatie, tai yra galybe moksloi! Tegul visą pasaule garbina jumis ir aš dekingas.

JONAS BIELIZ,
Box 89, Hellertown, Pa.

Ponas Profesoriau:
Čionais prisinčiu paveiksla savo ir sunaus, išreikšdamas dideli dekavoilma, jog man sunu išgelbejote suteikdami brangeusia deimanta t. y sveikata ir gyvasti, kuris per išsigandyma šunies, stačei mirties nasrouse buvo ir pats netikejau ad kas ji galietu išgydit kad jus išgydit tai yra stebuklas, aš motina ir visa familia esame neišpasakital dekingi Juma.

ALEXANDRA CZEKAS,
8. John Str., Hartford, Conn.

Milimas Profesoriau:
Degingas esu už jus vaistus, kurie mane išgydeknuo abelno nusilpnejimo ir janystes gyvenime klaidu, nors butu sarmata apreikšt visa buvusi nelaimingusma, bet velidams del brolio slaptinguose atsitikimuose apturet tikra išgydima kad kreipiausi prie jus, ir kad visokiem be paszaukimo daktaranus pinigu be nandos nemetitu. Dabar aš esu sveikas ir drutas ant visu daliu kuno — jus varda visiems garsiusiu laikidams pagnodone.

JUOZAS ŽAK,
Box 412, Walden, N. Y.

ŠIMTAIS TOKIU DEKINGUMU, gali but parodyta Offise to Instituto. Ir kad taip daug ir pasekmingai likosi išgyditu nuo visokiu ligu, Skaitytojau! Kodel tu negali but išgyditas? Jeigo Tave kankina Reumatismas, Vyduriu ligos, Sloga, Kosulis, Plauczių, Kepenu ir Širdies liga, Skaudejimas krutines, dieglei šunuose ir viduriuose Inkstu (keadneys) liga, Nerviškumas, Galvos skaudejimas, vyduriu nedirbimas ir nžkietejimas, Savžagystes Spaugai ant veido uodos ir kraujo nečystumas, Niežejimas, Blogi sapnai ir seklos nubegimas, abelnas ir lytiszkas musilpnyejimas. Moteru nereguliariszkos ir baltosios antdrapanes, bei kitos šeimiuines ligos, užsikrečenos lytiškos ligos ir kurios ant žmoniu nelaimes atsiranda ir t. t.

Virai ir Moreris, kuris tik sergate, atsišaukite prie Specialistu su pilnu užsitikejinu, kurie be jokio svyravimo taip kaip tukstančius išgyde **Specialistai Collins Medical Instituto,** taip ir Tave išgydis.

Jeigo negyveni New Yorke, aprašyk savo liga prigimtoi kalboi, plačei ir aiškei kiek gali, o bus jums sutaisiti ir pritaiku vaistai, pagal jus silpnybes vis tiek kaip ir asabiškai pribuvusiam.

Rašyk dar šendien adresuojant:

Dr. E. C. Collins Medical Institute,

140 W. 34th Street, NEW YORK, N. Y.

Jeigo negali suprast savo liga gerai, tai prašyk atsiust dovanai garbinama knigą **„Vadovas in Sveikata,"** parašyta **Prof. E. C. Collins,** prisiunčiant keleta stampu, iš kurios galiesite pasiskirt sav Specialista Daktara aprašant silpnybes ligos. Vaistus išsiunčiame in visas dalis Suv. Valstiju Amerikos, Mexica ir Canada. Savo adresa rašyk aiškei.

Instituto val. nuo 10-iki 5 po piet. Nedelioms nuo 10-iki 1.